

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2023-2027

Készítette: Őrség Határok Nélkül Egyesület Munkaszervezete

Elfogadva: 2024. január 30.

Tartalom

Bevezetés	3
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata	3
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése	6
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	7
4. Horizontális célok	9
4.1 Esélyegyenlőség	9
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem	10
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	10
6. Külső koherenciák azonosítása	12
7. Helyzetfeltárás	15
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása	15
7.2 SWOT analízis	21
8. A stratégia beavatkozási logikája	22
8.1 A stratégia jövőképe	23
8.2 A stratégia célhierarchiája	23
9. Cselekvési terv	24
9.1 Az intézkedések leírása	24
9.2 Együttműködések	28
9.3 Kommunikációs terv	30
9.4 Egyéb, a HACCS által megvalósított projektek	31
10. Monitoring és Indikátorok	32
10.1 Monitoring	34
10.2 Az indikátorok megadása	35
11. Indikatív pénzügyi terv	37
Mellékletek	38

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület (Leader helyi akciócsoport) Nyugat-Dunántúlon, Vas megye magyar-szlovén határ mentén elhelyezkedő, a Szentgotthárdi és az Őriszentpéteri térségekre kiterjedő területe. A két térség sajátossága, hogy aprófalvas településekből áll, amelyek távol vannak nagyvárosoktól, régiós központoktól. A településeket egyaránt érinti az elvándorlásokból fakadó „természetes fogyás”, főként a munkalehetőségek hiánya miatt. Ezért az akciócsoport által elkészített helyi fejlesztési stratégia olyan jövőképet vázol fel, ahol az Őrség Határok Nélkül Egyesület térsége egy élhető, természeti és kulturális értékekben gazdag területté válik, ahol a lakosság a HACS területén tevékenykedő vállalkozásokkal, civil szervezetekkel együttműködve javuló életviszonyokat biztosítanak, öntudatosan ápolják, védik a hagyományos értéket és fenntartható módon fejlesztik, újítják a helyi gazdaságot.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A stratégia hozzájárul a KAP ST-ben megfogalmazott célok vidéki, térségi szinten történő megvalósulásához a helyi gazdaság fejlesztését célzó intézkedések (vállalkozások indítása, meglévők fejlesztése, helyi termék előállítás, turisztikai célú fejlesztések) révén, amelynek fő célja a helyi gazdaság fejlesztése, a foglalkoztatás növelése, a vállalkozások által nyújtott szolgáltatások minőségi javulása. A civil szervezetek, önkormányzatok számára

megfogalmazott felhívások a helyi identitás tudat erősítését, a közösségi élet és a vidéki térségekben élők életszínvonalának emelését célozzák meg a vidék fejlődése érdekében.

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

1.) Terület alapú megközelítés:

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület, mint HACS címbirtokos szervezet a 2023-2027-es programozási időszakban a korábbi, 2014-2020-as fejlesztési időszak tervezési területével megegyező, 33 település magába foglaló tervezési területre dolgozta ki helyi fejlesztési stratégiáját. A tervezési terület Nyugat-Dunántúlon, Vas megye magyar-osztrák-szlovén határ mentén elhelyezkedő, a Szentgotthárdi és az Őriszentpéteri térségekre kiterjedő területe. Az akciócsoport területe 519,28 km. Állandó lakosainak száma: 19.841 fő a 2021. december 31-ei adatok alapján. A HACS által lefedett terület két járáshoz tartozik, a Szentgotthárdi kistérség 15 települése önálló járásként működik, míg az Őriszentpéteri térséghez tartozó 18 település a körmendi járáshoz tartozik. A HACS területén két város található Szentgotthárd (lakosság száma 8.334 fő) és Őriszentpéter (lakosság száma: 1.135 fő). A tervezési terület összefüggő, homogén vidéki egység, amelynek lakosságát összeköti a közös identitás, szokások, hagyományok, hasonló problémák, nehézségek és a térségben belül elérhető mindennapi élet főbb színterei.

2.) Alulról építkező megközelítés:

A tervezés során valamennyi szféra képviselőjét megkerestük a tervezett fejlesztési elképzeléseik, céljaik megismerése érdekében. Fórumokat, szféraként tematikus munkacsoport megbeszéléseket tartottunk, ahol a megbeszéléseken elhangzottak alapján igyekeztünk a vidék térségi jövőképét kialakítani a térség fejlesztése érdekében.

3.) Innovativitás:

A sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten. Az innovativitáshoz kapcsolódóan ösztönözzük az innovatív, egyedi, új ötletek megvalósítását legyen szó technikai újításról, szolgáltatásról pl. helyi termék előállítás kapcsán vagy településfejlesztési eszközről.

4.) Integrált megközelítés:

Valamennyi térségre jellemző fő ágazat szereplője számára terveztünk intézkedést, ami lehetőséget ad a különböző területeken működő szervezetek közötti együttműködések kialakítására és fejlesztésére.

5.) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek:

A HFS tervezéskor, a döntéshozatal és a rendelkezésre álló források felhasználásában a decentralizáltságot szem előtt tartottuk. A térség valamennyi szférájának a képviselőivel folytattunk kerekasztal beszélgetéseket, ez alapján igyekeztünk minél szélesebb körben történő igényeknek megfelelő pályázati célokat megfogalmazni. A döntéshozatalban mindhárom szféra képviseleti arányát biztosítjuk.

6.) Hálózatépítés, együttműködés:

A 2014-2020-as fejlesztési időszakban a Nyugat-Dunántúli HACCS-ok közösen valósították meg a HACCS Akadémia projektet, amelynek konzorciumvezetői voltunk. A kezdeményezés a 2023-2027-es fejlesztési időszakban is folytatni kívánjuk. Igyekszünk erősíteni a térségen belüli és a térségen kívüli kapcsolatok erősítését, újak kialakítását amely hozzájárulhat az elszigeteltebb vidék térségek fejlesztéséhez.

7.) Helyi partnerségek, HACCS-ok helyi szintű szerepvállalása:

A LEADER program megvalósítása során igyekszünk nagy hangsúlyt fektetni a fejlesztések előkészítésére, a projektek sikeres megvalósításához kapcsolódó segítségnyújtásra személyes konzultációk, fórumok alkalmával.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület a 2023-2027-es Helyi Fejlesztési Stratégia készítésekor, majd az évközi felülvizsgálatkor is nagy hangsúlyt fektetett a helyi lakosság, térségi szereplők bevonására a tervezésbe. A HFS tervezés közösségi bevonási módjai az alábbiak szerint valósult meg:

1. Honlapon történő információnyújtás – www.orsegleader.hu

Az Egyesület honlapján tájékoztató formájában értesítettük a térségi szereplőket a HFS tervezéséről.

A HFS tervezési tájékoztató mellett párhuzamosan projektötlet gyűjtési felhívást tettünk közzé, amelyhez kapcsolódóan elkészítésre került projektötlet gyűjtő adatlap. Az adatlapot word formátumban elérhetővé tettük a honlapunkon. A projektötlet gyűjtési időszakban 74 projektötlet érkezett be az Egyesülethez. (36 önkormányzati, 11 civil, 25 üzleti szféra javaslat). A benyújtott projektötlet adatlapot a munkaszervezet rendszerezte és nézte át első körben illeszkedés kapcsán és tájékoztató emailben válaszolt a projektötlet gazdának javaslatainak beérkezéséről és az esetleges módosítási javaslatait is megfogalmazta a munkaszervezet. A projektötletek rendszerzést követően előterjesztésre kerültek a Tervezést Koordináló Csoport felé. A benyújtott projektötletek fő fókuszai: helyi termék előállítás fejlesztése, mikrovállalkozások tevékenységeinek támogatása, turisztikai célú fejlesztések, települések közösségi célú fejlesztései, közösségi feldolgozók, marketing tevékenységek.

II. HFS tervezési fórumok, műhelybeszélgetések szervezése,

A projektötlet gyűjtés mellett térségi projektötlet gyűjtő fórumokat szerveztünk a szentgotthárdi és az őrszentpéteri térségben, ahol a 2023-2027-es KAP stratégia és a 2023-2027-es tervezési időszak bemutatását követően tematikus műhelybeszélgetés keretében oszthatták meg a résztvevők projektjavaslataikat. A műhelybeszélgetések szervezésekor külön-külön kerültek összehívásra az egyes szférák helyi termelés, turisztikai célú, civil szervezetek kezdeményezései, önkormányzati fejlesztések témakörökben. Az egyes műhelybeszélgetések alkalmával feltárássra kerültek az egyes szférákat érintő problémák, amelyek veszélyeztetik vagy hátráltatják egyes fejlesztések megvalósítását. A problémák feltárása mellett a műhely kapcsán átfogó képet kaptunk a fejlesztési igényekről, közös szféránkénti irányvonal került meghatározásra, amelyek figyelembevételével illetve mentén a HFS célrendszere is felépülhetett.

III. Tervezést Koordináló Csoport felállítása, tervezői csoportülések

A tervezést az Egyesület által felállított Tervezést Koordináló Csoport (TKCS) végezte és koordinálta, amely 7 főből állt (ld 1. mell). A csoportban az önkormányzat, civil és vállalkozói szféra képviselői egyaránt képviseltették magukat, akik a térségfejlesztés területén több éves tapasztalattal rendelkeznek, ezáltal a megfelelő szintű stratégiai tervezés kivitelezését biztosították. A Tervezést Koordináló Csoportba a tervezési területet alkotó két térség szakemberei kerültek beválasztásra. A TKCS munkáját, operatív végrehajtási feladatait az egyesület munkaszervezete segítette. A TKCS a térségi szereplők által benyújtott projektjavaslatokat HFS illeszkedés mentén átvizsgálta, rendszerezte és a tematikus csoportok az egyes célkitűzések, intézkedések tartalmának megfogalmazásakor tekintettel voltak a benyújtott, helyi szükségleteket tartalmazó javaslatokra. A fentiek mellett részt vettünk a nyugat-dunántúli HACS-ok közös regionális műhelymunkáin a HFS tervezéssel kapcsolatosban, ahol egymás jó gyakorlatait is megismerhettük, ezzel is segítve a stratégia elkészítését.

	Helyszín	Dátum	Témák	Résztevők száma
Fórumok	Csörötnek	2022.11.29.	Projektötlet gyűjtő fórum	8 fő
	Óriszentpéter	2023.01.15.	Műhelybeszélgetés fejlesztési irányvonalakról – önkormányzati szféra	16 fő
	Óriszentpéter	2023.01.17.	Projektötlet gyűjtő fórum	8 fő
	Óriszentpéter	2023.02.21.	Műhelybeszélgetés fejlesztési irányvonalakról – turisztikai szereplők	9 fő
	Óriszentpéter	2023.03.08.	Műhelybeszélgetés fejlesztési irányvonalakról – vállalkozások, helyi termelők	10 fő
	Szentgotthárd	2023.03.30.	Műhelybeszélgetés fejlesztési irányvonalakról – civil szervezetek	9 fő
	Helyszín	Dátum	Témák	Résztevők
Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Óriszentpéter	2023.01.17.	Projektötlet gyűjtés áttekintése, tervezési feladatok meghatározása	8 fő
	Óriszentpéter	2023.04.15.	HFS tervezési feladatok áttekintése, projektötlet gyűjtés eredményeinek vizsgálata	10 fő
	Óriszentpéter	2023.05.02.	Fejlesztési irányvonalak meghatározása, helyi felhívások kidolgozása	9 fő
	Óriszentpéter	2023.05.30.	Helyi felhívások kidolgozása	11 fő

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosság száma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám)

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület (Leader helyi akciócsoport) Nyugat-Dunántúlon, Vas megye magyar-osztrák-szlovén határ mentén elhelyezkedő, a Szentgotthárdi és az Őriszentpéteri térségekre kiterjedő területe. Az akciócsoport területe 519,28 km, amely 33 települést foglal magába: Alsószölnök, Apátistvánfalva, Csörötnek, Felsőszölnök, Gasztony, Kétvölgy, Magyarlak, Nemesmedves, Orfalu, Rábagyarmat, Rátót, Rönök, Szakonyfalu, Szentgotthárd, Vasszentmihály, Bajánsenye, Felsőjánosfa, Hegyhátszentjakab, Ispánk, Ivánc, Kercaszomor, Kerkáskápolna, Kisrákos, Kondorfa, Magyarszombatfa, Nagyrákos, Őrimagyarósd, Őriszentpéter, Pankasz, Szalafő, Szatta, Szőce, Velemér. (2. sz. melléklet: Település lista). Állandó lakosainak száma: 19.841 fő a 2021. december 31-ei adatok alapján. A HACS által lefedett terület két járáshoz tartozik, a Szentgotthárdi kistérség 15 települése önálló járásként működik, míg az Őriszentpéteri térséghez tartozó 18 település a körmendi járáshoz tartozik. A HACS területén két város található Szentgotthárd (lakosság száma 8.334 fő) és Őriszentpéter (lakosság száma: 1.135 fő)

b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások

A helyi akciócsoport a 2023-2027-es fejlesztési időszakban, csakúgy mint a 2014-2020-as fejlesztési időszakban konzorciumi tagként részt vesz a Vas Vármegyei Önkormányzat mint konzorciumvezető által vezetett Vas vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési paktum projektben, ahol a HACS képviselteti magát a gazdaságfejlesztési munkacsoport ülésen is. A 2014-2020-as fejlesztési időszakban együttműködő partnerként vettünk részt a Csörötnek Község Önkormányzata által megvalósított Vendvidék és Rábavidék általános iskoláknak készített tananyag kidolgozásában. Helyi Akciócsoportunk konzorciumvezetőként valósította meg a 2014-2020-as fejlesztési időszakban az egész nyugat-dunántúli régió helyi akciócsoportjára kiterjedő HACS Akadémia programot, amely során a HACS-ok felkészültségét segítő képzéseket, jó gyakorlatot bemutató és közösségerősítést szolgáló LEADER napokat szerveztünk. A program eredményeiről és magáról a LEADER program 2014-2020-as eredményeiről régiós kisfilmet forgattunk és egy, a LEADER régióbeli eredményeit bemutató kiadvány is készült.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Nyugat-Dunántúli HACS Akadémia projekt: A nyugat-dunántúli LEADER helyi akciócsoportok kompetenciáinak fejlesztése elméleti és gyakorlati képzésekkel, közösségépítő LEADER napok szervezésével, egymás jó	Őrség Határok Nélkül Egyesület (konzorciumvezető)	1.166.499 Ft	Megvalósított
	Zala Zöld Szíve Vidékfejlesztési Egyesület	1.324.508 Ft	Megvalósított
	Alpokalja Fertő-táj Vidékfejlesztési Egyesület	1.112.130 Ft	Megvalósított
	UTIRO Leader Egyesület	2.554.038 Ft	Megvalósított

gyakorlatainak megismerése, a LEADER program eredményeinek népszerűsítése közös régiós kiadvány és kisfilm készítésével.	Szigetköz Moson-sík LEADER Egyesület	1.263.600 Ft	Megvalósított
	A Bakonyért Vidékfejlesztési Egyesület	2.520.000 Ft	Megvalósított

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

A helyi akciócsoport LEADER munkaszervezeti irodája Óriszentpéteren található, a helyi akciócsoport közepén, így minden irányból szinten hasonló távolságra érhető el. Az iroda az Óriszentpéteri Közös Önkormányzati Hivatal épületében (9941 Óriszentpéter, Városszer 106.) található, ahol napi szinten 8-16 óráig folyamatos személyes ügyfélfogadást biztosítunk. Jelenleg a munkaszervezet állományi létszáma 2 fő főállású dolgozó és egy fő szülési szabadságon lévő munkavállaló. Az Egyesület honlapja: www.orsegleader.hu, email cím: info@orsegleader.hu; irodai telefonos elérhetőség: 0630/730-4394; az Egyesületnek facebook oldallal is rendelkezik.

4. Horizontális célok

4.1. Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést. A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket. Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACCS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel. Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A HFS tervezését és tartalmát érintve az alábbi átfogó esélyegyenlőségi elvek kerültek megfogalmazásra és érvényesítésre:

- A térségben található hátrányos helyzetű településekre való tekintettel, a sajátosságaikhoz igazodó megoldási javaslatok kerültek megfogalmazásra;
- A stratégia célja, hogy minden fejlesztés teljeskörű akadálymentes megvalósítása történjen meg, ezzel a térség a fogyatékkal élő emberek számára is megismerhetővé tegye a tradicionális életforma, természeti, kézműves, kulturális és gazdasági értékeinek megismerését, megtanulását.

- A tervezés során a tervezésért felelős koordináló csoportban nagyobb arányban képviseltették magukat a hátrányos helyzetű, őrszentpéteri térséget képviselő szakemberek. Döntéshozatali szinten az egyesület elnökségében, felügyelő bizottságában a kedvezményezett kategóriába sorolt térség képviselői az önkormányzati, üzleti és civil szférában megtalálhatóak. Az Egyesület székhelye, munkaszervezete is a hátrányos helyzetű Őrszentpéteren található. A döntéshozó testületben egy fő 41. életévét be nem töltött, nő elnökségi tag személye biztosított.
- A projektek kiválasztásánál figyelembe vesszük a térségi szempontokat.

4.2. Fenntarthatóság és környezetvédelem

A fenntartható fejlődés környezeti szempontjainak megvalósítását szolgáló feladatokat az Európai Unió és hazai szabályozás stratégiai dokumentumokban rögzíti, ezért a környezeti szempontok érvényesítése tehát európai elvárás, amelyet a stratégiák, projektek tervezésekor, elbírálásakor, megvalósításakor, majd létrejöttük esetén utólagos értékelésük során figyelembe kell venni. A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésekor is alap elvárás volt a környezeti szempontok, fenntartható fejlődés elveinek beépítése a stratégiába és a stratégia megvalósítását elősegítő célokba, intézkedésekbe. Az intézkedések meghatározásakor olyan projektek támogatását irányoztuk el, amelyek a jelen és jövő generációinak létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrzik, továbbá az, hogy az akciócsoport a környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő projektjavaslatot részesítheti támogatásban. A környezeti fenntarthatóság elve magában foglalja a természetmegőrző és ökológikus vidékfejlesztés alapelveit, így a helyi természeti értékek védelmét, a természetes térszerkezet megőrzését és a környezet korlátozott eltartó képessége figyelembevételével kialakított föld- és tájhasználatot. Ösztönözzük a megújuló energiaforrások használatára épülő, a hulladékfelhalmozás és újrahasznosításra irányuló projektek kidolgozását és megvalósítását.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület a 2014-2020-as fejlesztési időszakban két fő célkitűzése mentén 7 db pályázati felhívást jelentett meg.

A rendelkezésre álló forráskeret: 486.838.187 Ft.

Eredményes intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatott ak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Mikrovállalkozások létrehozásának támogatása, meglévők fejlesztése	VP6-19.2.1.-68-6.19	53 db	53 db	151.617.012 Ft	166.823.516 Ft
Önkormányzatok eszközbeszerzésének támogatása	VP6-19.2.1-68-7-21	13 db	13 db	148.751.175 Ft	163.230.930 Ft

„Élhető Vidékért”- Települések közösségi célú fejlesztése	VP6- 19.2.1.-68- 3-17	29 db	29 db	77.689.580 Ft	85.458.538 Ft
„Élhető Vidékért” – Civil szervezetek alaptevékenységének támogatása	VP6- 19.2.1-68- 5-17	23 db	20 db	15.705.348 Ft	15.705.348 Ft

Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatott ak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettség-vállalás mértéke
Helyi termék és kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés	VP6- 19.2.1.-68-1- 17	15 db	9 db	37.477.782 Ft	41.225.560 Ft
Térségi turisztikai attrakciófejlesztés	VP6-19.2.1- 68-2-17	23 db	13 db	41.623.182 Ft	45.785.500 Ft

Eredményes és továbbfejlesztendő intézkedések:

A Helyi termék és kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés, illetve a Térségi turisztikai attrakciófejlesztés pályázati felhívásokra több mint 30 db támogatási kérelem érkezett, ezek közül 22 db lett támogatva azonban csak 11 db valósult meg. Ennek oka a 2020. évben bekövetkező Covid 19 járvány volt. Számos támogatott projekttől álltak el, mivel nem a bizonytalan likviditási és külső tényezők miatt nem tudták önerőből finanszírozni a projektet a projektgazdák. A megpályázható tevékenységekre a következő időszakban is nagy igény mutatkozik tekintve a térség növekvő idegenforgalmára. A civil szervezetek számára kiírt eszközbeszerzési pályázati lehetőség szintén nagyon népszerűnek számított, egy kivétellel a benyújtott 19 db pályázat mind sikeresen megvalósult és elszámolásra került. Az önkormányzati fejlesztések támogatási pályázati lehetőség a 2021 év végén került meghirdetésre. Az egyre népszerűbb Magyar Falu Program pályázati lehetőségei mellett mégis sikeres volt a pályázati lehetőség hiszen első körben már a rendelkezésre álló források közel 80%-a lekötésre került és a teljes pályázati forrás lekötésre került az időszakban.

Legeredményesebb intézkedés:

A legsikeresebb pályázati felhívásnak a Mikrovállalkozások létrehozásának támogatása, meglévők fejlesztése című pályázati felhívás volt, amelyre közel 50 támogatási kérelem érkezett be. A kizárólag ebben az időszakban eszközbeszerzést támogató pályázati felhívás könnyen beadható és elszámolható pályázati lehetőség, egyben viszont az egyetlen támogatási forma a vidéki kistélepeken a mikrovállalkozások számára. A következő időszakban a folyamatos igények mellett szükséges ennek a pályázati lehetőségnek a biztosítása építési tevékenység támogathatóságának kibővítésével. A gazdaságfejlesztési pályázati lehetőségeinkből kis akciócsoport révén azonban ki lett hozva a maximum, mivel közel 200 millió Ft kiosztott támogatásból 8,5 új munkahely létrehozását támogattuk.

Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatott ak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
„Élhető Vidékért” – Együttműködésen alapuló, komplex, az akciócsoporthoz egész vagy jelentős részét lefedő közösségi célú projektek támogatása	VP6-19.2.1-68-4-17	2 db	1 db	13.974.018 Ft	13.974.018 Ft

Eredménytelen felhívások: az Együttműködésen alapuló, komplex, az akciócsoporthoz egész vagy jelentős részét lefedő közösségi célú projektek támogatása című pályázati felhívásra nem érkezett be sok projekt, ezért ez a felhívásunk sikertelennek minősül, ennek a felhívásnak az újragondolása szükséges a 2023-2027-es időszak során.

Összességében elmondható, hogy a 2014-2020-as fejlesztési időszakban megfogalmazott és kiírt pályázati lehetőségek eredményesnek mondhatók és a következő fejlesztési időszakban is igény mutatkozik a korábban megfogalmazott irányok támogatására, új fejlesztési területek kibővítésével.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek közötti finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közötti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófabiztonság-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevesbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

A Vas Vármegyei Integrált Területi Programok 2021-2027 a gazdaságfejlesztést, a turisztikai feltételrendszer fejlesztését, humán közszolgáltatások fejlesztését, egészséges, fenntartható települések, közlekedésfejlesztést határozták meg fejlesztési prioritásként. Elsősorban a helyi mezőgazdasági termékek előállítását, értékesítési rendszereket, szálláshelyek kapacitásfejlesztését, nevelési-gondozási, kulturális rendszerek fejlesztését, egészségügyi, szociális ellátórendszerek fejlesztését, környezetvédelmi alpinfrastruktúrák, klímaváltozással, közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos projekteket helyezi előtérbe. Kapcsolódási pont a KAP St-vel okos települések program. A vármegyei ITP által meghatározott célokhoz a HFS -ben meghatározott célok nagymértékben illeszkednek, azonban a LEADER keretében azon kisebb, hiánypótló és egyben kiegészítő célokat

határoztuk meg amelyek hozzájárulnak Vas vármegye 2021-2027-es fejlesztési koncepciójához.

7. Helyzetfeltárás

7.1. Helyi és helyzeti energiák bemutatása

Térszerkezet adottságok

Az Őrség Határok Nélkül helyi akciócsoport területi illetékessége a szentgotthárdi kistérség 15 és az őriszentpéteri kistérség 18 településére terjed ki. Legnagyobb települése Szentgotthárd, mikrotérségi központja Őriszentpéter. Szentgotthárd és Őriszentpéter városok jól kiépített infrastruktúrával és a térségi átlagnál fejlettebb intézményhálózattal, valamint működő vállalkozásokkal rendelkeznek. Mindkét térségre jellemző az aprófalvas településszerkezet (szeres, szórványtelepülés formák), amelyek a közös turizmusnak is fontos alapját képezik. A kistelepülések alapinfrastruktúra tekintetében megosztottak, egy részük teljes alapinfrastruktúrával ellátott, azonban megfigyelhetőek sok esetben hiányosságok is. Erőteljes az elvándorlás és a népesség elöregedése. Ezeken a kistelepüléseken alig található aktív vállalkozás. A lakosság Szentgotthárd és Őriszentpéter városokban, vagy a vármegye más városaiban talál munkalehetőséget, ezen kívül az országhatár közelsége miatt szlovén és osztrák területen van lehetőség az elhelyezkedésre.

Nagyvárosok közül Szombathely 60 km-re, Zalaegerszeg 40 km-re található. Mindkét térségben kevés, a viszonylag magas létszámot foglalkoztató vállalkozások – Szentgotthárd város kivételével - száma; a befektetők – az osztrák-szlovén határ közelsége miatt – városokba telepítik ipari vállalkozásaikat. Az akciócsoport hármas határ menti fekvéséből adódóan számos előnnyel és veszéllyel is rendelkezik. Előnyei között fontos kihangsúlyozni a határon túli piacok felvevőképességét/hajlandóságát, a munkalehetőségek elérhetőségét. Veszélyei között megemlítenő a népesség fogyása a munkavállalásból adódóan (külföldi munkavállalás esetén viszonylag magas a külföldön letelepedők száma a kedvezőbb juttatási rendszer és bér miatt).

Környezeti adottságok

Az akciócsoport területe (Őrség, Vendvidék, Rába-völgy) hazánk különleges, folyók és patakok által formált dombvidéke, ahol a vizenyős, nehezen járható völgytalpakat dimbesdombos kavicshányatok vonulata övezi. Éghajlata nedves szubalpin jellegű, az éves csapadékmennyiség 650-950 mm között van, emiatt forrásokban, vízfolyásokban gazdag. Legjelentősebb folyója a Rába, mely nagy folyóink közül egyedül őrizte meg szabályozatlan medrét. Másik jelentős vízfolyás a Zala (Szala), ami Szalafőtől északra ered és középen szeli át az Őrséget. A térségre a mozaikos tájszerkezet jellemző, amelyben a nagyobb kiterjedésű erdőterületek és kisebb mezőgazdasági területek váltogatják egymást. A mozaikos tájat, a mezők, erdők, szántók, szerek tájharmónikus váltakozását az itt megtelepült emberek alakították ki, alkalmazkodva a helyi adottságokhoz. Az őriszentpéteri és a szentgotthárdi térségek értékes természetvédelmi területek, amelyek természeti, kultúrtörténeti, néprajzi értékeinek megóvására az Őrségi Nemzeti Park ügyel 2002 óta, hazánk tizedik nemzeti parkjaként. A nemzeti park védett környezetében csak korlátozott gazdasági tevékenység végezhető. Táji sajátosság a számos védett természeti értéket hordozó kaszáló gyümölcsösök, és az országban egyedülálló tőzegmoha lápok jelenléte.

Kulturális erőforrások

Az akciócsoport területe népi építészeti és kultúrtörténeti emlékekben gazdag. A dombos terület jellegzetes lakóháztípusai a kerített ház illetve a kerített udvar volt. Ezeknek az épületformáknak jellegzetes együttese Szalafőn, a Pityerszeri Népi Műemlék együttesben eredeti helyükön és környezetükben tekinthető meg. A népi építészet remekei közé sorolhatóak a haranglábak is. Legszebb példája a pankaszi szoknyás harangláb, amely 1775-ben épült. Később a téглаépítkezés elterjedésével alakultak ki az úgynevezett „kódisállásos” épületek. Az Őrségi és a Rába-vidéki táj képét az itt élő ember formálta és alakította, tartotta fenn az évszázadok során. A családok önellátásra törekedtek, kisparaszti gazdálkodást folytattak. A paraszti életben az emberek mindennapi használati tárgyaik jelentős részét maguk készítették. A népi mesterségek közül talán a legjelentősebb a gerencserek, fazekasok munkája. Különösen az Őrségben vannak nagy hagyományai a helyi termelésnek, amely termékek a városból vidékre látogató turisták körében is hihetetlen nagy érdeklődésnek és népszerűségnek örvendenek, több településen heti rendszerességgel helyi termelői piacok működnek, amelyek egyben idegenforgalmi látványosságok is. A térség lakossága számos élő néphagyományt (májusfaállítás, rönkhúzás, farsang stb.) ápol, és folyamatosan gazdagítja kínálatát hagyományőrző nagyrendezvények, fesztiválok tartásával is (Őrségi Vásár, Őrállók Napja, Történelmi Napok az 1664-es Szentgotthárdi csata emlékére, Tökfesztivál, Fazekas napok, Hétrétország stb.). A rendezvényeknek turisztikai szempontból is kiemelt jelentőségük van, amelyek gondozása kiemelten fontos a helyi identitás megőrzése és térség fejlődése kapcsán is. A szentgotthárdi térségben a ciszter örökség ápolása az élő hagyományok egyik meghatározó eleme.

Szlovén nemzetiség hagyományai a térségben

A Vendvidéken élő Rábavidéki szlovén nemzetiség hagyományai régmúlta tekintetnek vissza. A legősibb hagyományt a szlovén dülőnevek és háznevek őrzik. A Felsőszölnöknön található szlovén tájházban, bognárházban (Alsószölnök), kézművesházban (Orfalu) valamint a szentgotthárdi helytörténeti múzeumban található tárgyi emlékekhez kötődő foglalkozások a nemzetiségi kultúra és nyelv fennmaradását ösztönzik. A Nemzeti Park területén megvalósítható hagyományos gazdálkodás példája a felsőszölnöki mintagazdaság és almamust préház.

A társadalom állapota

Demográfiai folyamatok

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület 33 települést foglal magába, az Őriszentpéteri kistérségből 18, a Szentgotthárdi kistérségből 15 tartozik hozzá. A 33 település összlakosság száma a 2022. december 31-ei KSH adatok alapján 19.009 fő. A 33 településből Szentgotthárd és Őriszentpéter város lakosság száma haladja meg az 1.000 főt, Szentgotthárd lakossága 8.334 fő, Őriszentpéter lakossága 1.107 fő. 24 település lakosság száma 500 fő alatti – ebből 4 település 100 fő alatti lakosság számmal rendelkezik. Az akciócsoport területének lakossága 2012 és 2022 között jelentős mértékben csökkent, 10 év alatt 1.467 fővel, amely éves szinten 146,7 fő/év fogyást jelent. (3. melléklet: 1. ábra: Lakónépesség számának változása 2011-2021.)

A természetes fogyás az országos és vármegyei átlaghoz képest is még mindig magas, de a korábbi fejlesztési időszakhoz képest javuló tendenciát mutat. Az eltérés az országos átlagértékhez képest 2021-ben 3,4 ezrelék, a vármegyei átlaghoz képest 2,1 ezrelék volt. A népesség fogyását elsősorban a munkalehetőségek hiányából adódó elvándorlás, valamint az elöregedő településeken élők elhalálozása okozza. Az elvándorlás 2010 óta jelentős. A helybeni szűkös megélhetési lehetőségekkel szemben a határok közelsége, a külföldi kedvezőbb munkavállalási lehetőség nagymértékben befolyásolja ezekben a mutatóknak az

értékét. Ezért nagyon fontos olyan fejlesztések megvalósítása, foglalkoztatási lehetőségek biztosítása, ösztönöző eszközök bevezetése a helyben való letelepedésért, amelyek hosszú távon hozzájárulhatnak a népesség növekedéséhez, a térség fejlődéséhez.

Képzettség, jövedelmi helyzet

A lakosság képzettségét tekintve is sajnos kedvezőtlenek az akciócsoport mutatói, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az országos adatokhoz képest elmarad. A legfeljebb 8 osztályos általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya viszont jóval magasabb mind a vármegyei, mind pedig az országos átlagnál. Az érettségivel rendelkező 18 vagy annál idősebb felnőtt aránya 33,6%, az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők száma 9% körül stagnál. Hosszú távon ezért nagy hangsúlyt kell fordítani a helyben élők számára képzési, továbbképzési lehetőség biztosítására, akár új szakmák elsajátítására a megélhetési lehetőségek biztosítása érdekében. A térségben a 100 főre jutó SZJA adófizetők számra 43,97 főről 48,79 főre emelkedett, míg az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem 2011-hez képest megduplázódott, 2021-ben nettó 1.474.056,6 Ft volt.

Egészségügyi helyzet

A térség lakosságának kor szerinti összetételében viszonylag magas arányt képviselnek a 65 év felettek, hiszen a lakosság közel negyede tartozik ebbe a kategóriába, amely az elmúlt években több mint 2%-al emelkedett, ami a térség fokozott elöregedésére utal. Emiatt a HACS területén – főként az Őrségben, de a Vendvidéken is - az elöregedő településekből adódóan jellemzően kedvezőtlenek a lakosság egészségi állapotára vonatkozó adatok. A krónikus betegségben (magas vérnyomás, cukorbetegség, szív- és érrendszeri megbetegedések száma) magas. Emellett követve az ország statisztikai adatait a térségben itt is ugrásszerűen megnőtt a daganatos megbetegedések száma az elmúlt 20 évben. Az egészségügyi ellátórendszer kielégítőnek mondható, háziorvosi szolgálatok, mentőállomás működik a térségben. Fekvőbeteg és járóbeteg szakellátást végző intézmény azonban legközelebb a vármegyeközpontokban érhető el Szombathelyen és Zalaegerszegen (45-60 km-re).

Lakhatási feltételek

A térségben, csak úgy mint országos és vármegyei szinten is jelentős visszaesés volt tapasztalható az új lakások, családi házak építése területén, amely legfőképpen a tőke hiányának vagy a nem megfelelő hitelfelvételi lehetőségeknek köszönhető. További akadályozó tényező, hogy az akciócsoport jelentős területe nemzeti parki terület, így az építések kapcsán is sokkal szigorúbb előírásokat kell figyelembe venni és betartani, ami az építkezők vállalkozó kedvét is nagymértékben visszaveti. Bérelhető önkormányzati lakások aránya minimális a térség falvaiban, Szentgotthárd városában több albérlet található, azonban a nyugati határ közelsége miatt igen magas bérleti díj ellenében érhetőek el ezek a lakások. Ugyanez vonatkozik egyébként használt családi ház, lakás, építési telek vásárlás esetére is, akár települési szinten is jelentős eladási árkülönbség figyelhető meg, az Őrség némely településén – Szalafőn, Őriszentpéteren stb. – jóval magasabb árért kínálnak eladásra ingatlant, mint más, akár szomszédos településen.

Közbiztonság

Közbiztonság területén az őriszentpéteri és a szentgotthárdi térség nagyon kedvező statisztikai adatokkal rendelkezik. Őriszentpéter Vas vármegye egyik legbiztonságosabb városa az elmúlt 10 évben a statisztikai adatok alapján, közel 40 százalékkal csökkent a bűnözés az akciócsoport területén. Ennek egyik oka természetesen a fokozott rendőri, polgárőri jelenlét. Számos Leader pályázatból térfelügyelő kamerarendszer beszerzése

valósulhatott meg, amely segítette a rendvédelmi szervek munkáját az átmenő forgalom ellenőrzése során.

Civil szervezetek, közösségek, közösségi terek

A térségben jelentős számú nonprofit szervezet működik. Egy részük egy-egy település tekintetében fejti ki hatását, azonban számos szervezet mikrotérségi vagy kistérségi hatással is bír. Vannak olyan települések, ahol a nonprofit szervezetek a helyi foglalkoztatásban is jelentős szerepet töltenek be. A térségi civil szervezetek száma az elmúlt 10 évben stagnál, lassú emelkedés megfigyelhető. 2012-ben a regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma 7,9 volt, 2022-ben 8,7 db volt. A térségben nagyon sok az aprótelepülés, de szinte valamennyi településen működik civil szervezet – faluszépítő, kulturális, polgárőr, hagyományőrző, sport -, természetesen a Óriszentpéteren és Szentgotthárdon található meg a térségben működő civil szervezetek jelentős aránya. Számos nagy projekt kedvezményezettjeként jelentek meg – önkormányzati vagy egyéb háttértámogatással – amely hozzájárult az önkormányzatok és civil szervezetek közötti együttműködési kapcsolatok kialakításához, a civil szervezetek megerősödéséhez és szakmai tapasztalatuk növeléséhez. Az akciócsoport illetékességi területén több olyan nagy non-profit szervezet is tevékenykedik, akik hálózatos tevékenységükkel hozzájárulnak a térség fejlődéséhez.

A civil szervezetek által végzett helyi, térségi szintű tevékenységek a helyi közösségi élet alapjait képezik, programjaikkal nagymértékben hozzájárulnak a helyi identitástudat megerősítéséhez. Fő feladatuknak tekintik a közösségépítést, amely során a településen élő emberek közös vagy szabadon meghatározott tevékenységei, programjai révén a település helyzetét javítják és a közjót is gyarapítják, csökkentik próbálják a társadalmi hiányokat és fejleszteni kívánják településeket. A civilek közösség fejlesztései hozzájárulnak a helyi életminőség javulásához, a helyi kultúra, hagyományok ápolásához és hosszú távú fennmaradásához.

A gazdaság helyzete

Foglalkoztatottság

A térség jellegzetessége, hogy vármegyeszékhelyektől, nagyvárosoktól távol található, alapvetően aprófalvas településekből áll, amelyekről a munkavállalók nehezen tudnak a közösségi közlekedés eszközeivel eljutni a Vas és a közeli zala vármegyei foglalkoztatási központokba, ezért a munkanélküliség viszonylag magas a HACS területén. Ugyanakkor további jellegzetesség, hogy a térségen belül komoly eltérések tapasztalhatóak a munkanélküliség tekintetében. Szentgotthárd és Óriszentpéter a két legnagyobb térségi foglalkoztató település. A két foglalkoztatási központhoz közelebbi településeken általában kisebb a munkanélküliség, mint a minden tekintetben távoli kistérségeken. 2011-es adatok alapján a foglalkoztatottak közül a lakosság 68%-a naponta, rendszeresen ingázik munkahelye elérése érdekében. Ez a tendencia az elmúlt időszakban tovább emelkedett.

A munkanélküliségi ráta a 2022. évi adatok alapján 1,2 % ami az előző időszakhoz képest csökkent, de még mindig magas az országos átlaghoz képest. A regisztrált munkanélküliek száma 2022-ben 322 fő. A regisztrált munkanélküliek száma 2011 óta folyamatosan csökken, 10 év alatt több mint a felére csökkent a regisztrált munkanélküliek száma, amely részben köszönhető az önkormányzatok és civil szervezetek által folytatott közmunkaprogramoknak, új vállalkozások létrehozásának. A regisztrált munkanélküliek egy jelentős része (54,%) a tartós munkanélküliek kategóriájába tartozik. Ennek egyik fő oka, hogy a legnagyobb foglalkoztatási szektorok (feldolgozóipar nagyvállalatai, közigazgatás), amelyekben a foglalkoztatottak 60%-a dolgozik, viszonylag speciális és magas képzettséget, gyakorlatot

igényel, amelynek ez a réteg nem tud megfelelni. A munkanélküliek nyilvántartásában a 8 általános végzettségű személyek aránya 33%. A regisztrált munkanélküliek közül nagyon magas a 45 év feletti munkanélküli (64,6%, a regisztrált 322 főből 208 fő), ami mind a vármegyei, mind pedig az országos átlagértéket 3-5 százalékponttal meghaladja. A hatékony szakképzés és az élethosszig tartó tanulás lehetőségét biztosító felnőttképzés szerepe meghatározó a térség munkavállalóinak versenyképessége szempontjából. A tartós munkanélküliek jelentős része egy, vagy több szempont alapján valamelyik hátrányos helyzetű csoporthoz is tartozik egyben. Ezek az emberek olyan komplex mentális-szociális- és készség problémákkal küzdenek, amelyek gyakorlatilag lehetetlenné teszik azonnali munkavállalásukat a munkaerőpiacon. Számukra egyrészt komplex reintegrációs programok szervezésével lehet esélyt teremteni a jelenlegi vállalkozói struktúra szereplőinél való munkavállalásra. Másrészt a vidékfejlesztési program súlypontját képező helyi termékek és szolgáltatások támogatása révén megerősödő helyi mikrovállalkozások, kisvállalkozások új munkahelyteremtő hatása révén kerülhetnek vissza a munka világába. A mikrotérségi központokban jelentős foglalkoztatók az önkormányzatok, közös önkormányzati hivatalok. A térség két foglalkoztatási központján (Szentgotthárd, Óriszentpéter) kívül Körmend, Szombathely és Zalaegerszeg biztosít munkalehetőségeket a térség lakóinak. Ugyanakkor a határmenti elhelyezkedésnek köszönhetően lényeges a szlovén, osztrák munkavállalás szerepe. A külföldi munkavállalás mértéke csak részben ismert, sokan ideiglenesen vállalnak alkalmi munkákat a szomszédos országokban, azonban ezeknek a munkavállalóknak a száma is jelentősen emelkedik évről-évre.

Vállalkozási szerkezet, kereskedelem

Az Őrség Határok Nélkül térségben eltérő adottságok és lehetőségek között tevékenykednek a térség nagyvállalatai, amelyek jellemzően a feldolgozóipar területén működő multinacionális cégek, vagy beszállítók és a térség többi egyéni, mikro- és kisvállalkozása, akik a 33 település többségében a helyi, kézműves termékek előállítását és vállalkozói szolgáltatások nyújtását végzik. A két vállalkozói csoport között szinte nincs semmiféle üzleti kapcsolat. Vidékfejlesztési szempontból a mikro- és kisvállalkozások (1-9 fő) szerepe a meghatározó, foglalkoztatási szempontból a térségi közepes és nagyvállalatok dominálnak. Ezekben a gazdasági, pénzügyi szolgáltatók mellett, a települési szolgáltatásokat végző vállalkozások, valamint a mezőgazdasági, erdészeti, élelmiszeripari cégek is képviselve vannak. Ugyanakkor a vendéglátás, kereskedelem, szállásadás és más turisztikai szolgáltatások is itt jelennek meg. Számuk folyamatosan emelkedik. (2. ábra: 1-9 fő foglalkoztató vállalkozások számának változása 2014-2020)

A térségben működő vállalkozások közül foglalkoztatási tekintetben meghatározóak a külföldi tulajdonban lévő, közepes és nagyvállalatok. Ezek a térségi nagyvállalatok Szentgotthárdon (8 db)– legnagyobbak: Opel, Vossen, és Rönökön (1 db) találhatóak. Profiljuk a feldolgozó ipar területén jelentkezik, az autóalkatrész gyártás, a fémmegmunkálás, a textilipar, a GM-hez kapcsolódó logisztikai szolgáltatás területén tevékenykednek. (3. ábra: Működő egyéni vállalkozók számának változása 2015-2020. (Forrás: TEIR)

A vállalkozások foglalkoztatási szempontból kialakított következő csoportját a 10-49 fő közötti munkáltatók jelentik, amelyek további feldolgozó ipari cégek mellett, elsősorban szolgáltató vállalkozásokként az építőipar, a kereskedelem, a vendéglátás, turisztika és a szállásadás területén jelennek meg. Jellemző az éppen kisvállalkozás kategóriába eső 11-5 fő alkalmazotti létszámot foglalkoztató kisvállalkozások, akik számára bár elérhetőek más operatív programok is támogatási lehetőségformák, azonban az alacsony támogatási intenzitás, a likviditási problémák nehezítik ezen források elérhetőségi lehetőségét. A térségben Szentgotthárd mellett Óriszentpéteren, Felsőszölnökön, Bajánsenyén, Nagyrákoson találhatóak ezek. 2022.

évi adatok alapján az akciócsoport területén 34 db 10-49 főt foglalkoztató vállalkozás működött, amelyek jellemzőn magyar tulajdonban vannak, helyi vállalkozók működtetik őket.

A térség szinte minden települése a turizmust tartja a fejlődés egyik fő irányának, kitörési pontnak. A térségben az erősen domináló falusi turizmus mellett megtalálhatóak a kereskedelmi szálláshelyek, szállodák jelenléte is, azonban idegenforgalmi szempontból ezek kevésbé vonzóak a térségbe látogató turisták számára.

Az akciócsoport területén 2022. évi adatok alapján összesen 1.305 férőhely volt elérhető falusi szálláshely keretében, kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek száma a térségben 1.149 db, egyéb szálláshely 1.215 db. A férőhelyek száma a korábbi 2011. évi adatok alapján minimális növekedést mutatnak köszönhető ez a térségbe látogató nagyszámú turistaállománynak. A falusi szálláshelyek elsősorban az Őrség területén jellemzőek (Őriszentpéteren, Szalafőn, Nagyrákoson stb.) szinte valamennyi őrségi kistelepülésen található ilyen jellegű szálláshelyet. A falusi szálláshelyek iránti kereslet folyamatosan nő, mutatja ezt a magas vendégéjszakák száma is. A térség életében a mai napig meghatározó tényező az idegenforgalom. Évről-évre nagyon magas a térségbe érkezők száma. A táj sajátossága, érintetlensége, népi hagyományok ápolása, egészséges életmód a turisták körében egyre népszerűbb, ezért a szálláshelyek szolgáltatásainak bővítésére, fejlesztésére a folyamatos idegenforgalom miatt a továbbiakban is szükség van. Hiányként és szükségletként jelentik meg azonban olyan turisztikai szolgáltatások nyújtása akár szálláshelyhez kapcsolódva akár önállóan, amely hozzájárul a szabadidő aktív eltöltéséhez, tartalommal töltheti meg nyaralást a helyi látnivalók felkeresésén túl.

Történelmi öröksége mindkét térségnek, hogy évtizedekig el volt zárva határon-átnyúló kulturális és gazdasági környezetétől. A térségben szlovén és német nemzetiségű lakosság is él őrizve sajátos kultúráját, identitását. Az egész térség értékes természeti területen található, jelentős része nemzeti park (Őrségi Nemzeti Park), helyi és Natura 2000-es védelem alatt álló területek találhatóak. Az akciócsoport területén helyezkedik az Őrség, amely az egyetlen tájegység az országban, amelynek elnevezését nem földrajzi fogalom, hanem saját történelme adja. A közös vallás, hasonló szokások, építkezési mód és nem utolsósorban a kistájhoz való tartozás tudata tömöríti egységgé a falvakat. Turisztikailag nemcsak a történelmi, a néprajzi, vagy a statisztikai kistérség települései vannak egymásra utalva, hanem a környező térségek – Vendvidék, Rábavidék (Szentgotthárdi térség– is hozzájárulnak a térség fejlődéséhez, gazdagítják kínálatát. Az Őrségi és a Rába-vidéki települések hasonló adottságokkal és problémákkal rendelkeznek. A két térség sajátossága, hogy aprófalvas településekből áll, amelyek távol vannak nagyvárosoktól, régiós központoktól. A településeket egyaránt érinti az elvándorlásokból fakadó „természetes fogyás”, főként a munkalehetőségek hiánya miatt. Az Őriszentpéteri és a Szentgotthárdi térségek közötti kapocs a vidékfejlesztés, turizmus, gazdaságfejlesztés természetvédelmi, néprajzi és egyéb területeken vitathatatlan, teljes egészében homogén és koherens területnek számítanak, bizonyítja ezt az elmúlt évek sikeres, közös együttműködése. Az elmúlt évtized során számos közös program megvalósítására került sor, pl. Osztrák-Magyar határon átnyúló program keretében a Rába-vidéki Csörötneken, Magyarlakon, és az őrségi Magyarszombatfán a szőlőhegyek fejlesztése; turisztikai szempontból a határ mentén és átnyúlva kerékpárút hálózat kijelölése és kitéblázása. Szervezeti szinten is valósultak meg közös pályázatok E-közigazgatás pályázat került benyújtásra, amelyet az őriszentpéteri és szentgotthárdi kistérség közösen nyújtott be, City Cooperation projekt I., II., Interreg SI-HU Escape projekt. Szintén két térség közös együttműködésének köszönhetően – igaz Őrség név alatt futva – Magyarországról az Őrség kapta meg a tíz leggyorsabban fejlődő európai vidék turisztikai helyszínnek járó uniós EDEN-díjat.

A két tájegység között nincsenek mesterséges határok, egymásra utalva és építkezve tevékenykednek a térségek fejlődése érdekében.

7.2. SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ol style="list-style-type: none"> 1. Magas idegenforgalmi látogatottság 2. Jelentős természetvédelmi területek 3. Természeti, népi építészeti, kulturális örökségek, jelenleg is élő, hagyományok ápolása, kapcsolódó rendezvények 4. Jelentős számú falusi vendéglátásban érdekelt szolgáltató (szálláshely, vendéglátóhely) 5. Helyi termelők jelenléte, sokszínű helyi termék kínálat, nyitott porták, helyi termelői piacok 6. Turisztikai kínálat sokszínűsége 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A települések alacsony népességmegtartó ereje, fiatalok elvándorlása, elöregedő települések 2. Nincs elegendő munkahely, magas munkanélküliségi arány, alulképzett lakosság 3. Tőkehiányos mikro- és kisvállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek 4. Aktív turisztikai szolgáltatások hiánya 5. Gyenge közösségi marketing, szférák közötti együttműködés hiánya 6. Nehéz megközelítés (rossz állapotú utak, gyér közösségi közlekedés)
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ol style="list-style-type: none"> 1. A térség természeti és kulturális adottságainak, épített örökség által nyújtott lehetőségeinek kiaknázása 2. A turizmus potenciális keresletet jelent a helyi termékek és kapcsolódó szolgáltatások számára, nyitott porták látogatottságának növekedése 3. A települések elnéptelenedésének mérséklése önszerveződő helyi közösségek segítségével 4. Civil szervezetek megerősödése új közösségfejlesztő, együttműködésen alapuló kezdeményezések segítése 5. A turizmus rejlő lehetőségek kiaknázása- új turisztikai szolgáltatások, attrakciók 6. A helyi gazdaságfejlesztés növeli az életszínvonalat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Csökkenő fizetőképes kereslet 2. A települések elnéptelenedése az elvándorlás és az elöregedés következtében 3. Kiszámíthatatlan bel- és külpolitikai, gazdasági, egészségügyi, változó jogszabályi környezet 4. Források elmaradása

A Helyi Fejlesztési Stratégia fejlesztési szükségleteit és egyben célrendszerét a SWOT analízisének erősségei, lehetőségei képezik.

A SWOT analízis alapján HFS-nek kiemelten kell foglalkoznia a térségben munkahelyek, jövedelemszerzési lehetőségek megteremtésével. A térség helyi gazdaságának fejlesztésében a turizmus - és a helyi termék fejlesztés, a kis- és mikrovállalkozások fejlesztésének kiemelt szerepe van, amelyet a helyzetfeltárás és ezeken a területen a 2014-2020-as fejlesztési időszakban elért eredmények is alátámasztanak. A térség fő kitörési pontja a turizmus a tájra jellemző, táji adottságokat kihasználó új turisztikai szolgáltatások akár szálláshelyhez kapcsolódva, akár önálló turisztikai elemként az idegenforgalom növelésének, a helyben töltött vendégéjszakák számának növekedésének egyik fontos eleme. Megfelelő számú szálláshelyekkel már rendelkezik a térség, azonban szükséges ezek minőségi javítása, szolgáltatások körének bővítése, továbbá hiányoznak olyan turisztikai attrakciók (akár vízi-,

lovas-, bakancsos turizmushoz kapcsolódva, a szabadidő aktív eltöltését lehetővé tevő programok – pl. sportolási lehetőség, kalandpark, rekreáció, stb.), amely a családok számára hasznos programlehetőséget biztosítanak. A térségben jellemző „nyitott portarendszer” önszerveződő módon került kialakításra, annak érdekében, hogy a termelési folyamatok idegenforgalmi lehetőségei is kiaknázásra kerüljenek a háznál történő látványbemutatók, műhelyek révén. Ezeknek, a helyi termelés alapjait képező porták infrastrukturális és marketing célú fejlesztése is helyi igényként és lehetőségként merült fel.) Legtöbb esetben kezdetleges, minimális infrastruktúra (helyiség, eszközök) áll vagy egyáltalán nem áll rendelkezésre. A térség legkardinálisabb problémája a települések elöregedése, népességfogyás, amelyet gazdaságfejlesztést, munkahelyteremtést célzó fejlesztések mellett a közösségi életet erősítő fejlesztések, programok támogatásával lehet mérsékelni. Az elvándorlás megállításában kulcsszerepet töltenek be a települések helyi közösségei. A helyi közösségek helyi igényeknek megfelelő kisléptékű támogatására (infrastruktúrával, eszközzel akár szabadidős létesítményekhez kapcsolódóan pl. kültéri rendezvényter létesítésével, programokhoz kapcsolódva infrastruktúra fejlesztésével stb.) a LEADER megfelelő módszer lehet.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összegzése

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősséggként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősséggként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikro- és kisvállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeséggként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeséggként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképeivel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással,

jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

8.1. A stratégia jövőképe

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület (Leader helyi akciócsoporthoz) Nyugat-Dunántúlon, Vas megye magyar-szlovén határ mentén elhelyezkedő, a Szentgotthárdi és az Őriszentpéteri térségekre kiterjedő területe. Területi hatálya a szentgotthárdi kistérség 15 és az Őriszentpéteri kistérség 18 településére terjed ki. Mindkét térség hasonló adottságokkal és problémákkal küzd, területileg homogén egységnek tekinthető. A két térség sajátossága, hogy aprófalvas településekből áll, amelyek távol vannak nagyvárosoktól, régiós központoktól. A településeket egyaránt érinti az elvándorlásokból fakadó „természetes fogyás”, főként a munkalehetőségek hiánya miatt. Ezért az akciócsoporthoz által elkészített helyi fejlesztési stratégia olyan jövőképet vázol fel, ahol az Őrség Határok Nélkül Egyesület térsége egy élhető, természeti és kulturális értékekben gazdag területté válik, erősödik a helyi identitás érzése, ahol a lakosság a HACS területén tevékenykedő önkormányzatokkal, vállalkozásokkal, civil szervezetekkel együttműködve javuló életviszonyokat biztosítanak, öntudatosan ápolják, védik a hagyományos értéket és fenntartható módon fejlesztik, újítják a helyi gazdaságot.

8.2. A stratégia célhierarchiája

A stratégia átfogó és közvetlen céljai:

Élhető Vidék – Helyi gazdaságélénkítés az Őrség Határok Nélkül HACS területén:

- **Vidéki térségekben a mikro-, kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése**
Indoklás: A térség aprófalvas szerkezetéből adódóan és tekintettel arra, hogy a térség távol esik nagyobb városoktól, megyeszékhelyektől nagy igény mutatkozik a helyi szolgáltatást nyújtó vállalkozások indítására és fejlesztésére
- **Helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése**
Indoklás: A térségben nagy hagyománya van a helyi termék előállításának, számos helyi termelő tevékenykedik mindkét térségben, számuk jelentős és nyitott portaként működve turisztikai attrakciónak is számítanak. A térségben egyre bővülő helyi termékek piaca további új helyi termékek, termelők megjelenését generálja.

Élhető Vidék – Közösségépítés, helyi közösségek megerősítése az Őrség Határok Nélkül HACS területén:

- **Közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése, a fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése**
Indoklás: A térség egyik legnagyobb problémája a fiatalok elvándorlása, a települések elöregedése, ezért nagyon fontos a helyi közösségi élet fejlesztése, találkozási helyek kialakítása, programok szervezése, amely hozzájárul a helyi életminőség javulásához, a fiatalok helyben maradásához.

Intézkedések és célok összekapcsolása:

1. **Élhető Vidék – Helyi gazdaságélénkítés az Őrség Határok Nélkül HACS területén:**
 - 1.1. Turisztikai célú fejlesztések
 - 1.2. Helyi gazdaságfejlesztés
2. **Élhető Vidék – Közösségépítés, helyi közösségek megerősítése az Őrség Határok Nélkül HACS területén:**
 - 2.1. Közösségi célú fejlesztések

9. Cselekvési terv

9.1. Az intézkedések leírása

I. Intézkedés megnevezése: TURISZTIKAI CÉLÚ FEJLESZTÉSEK

2) Specifikus cél	<ul style="list-style-type: none">• Vidéki térségekben a mikro-, kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése
3) Indoklás, alátámasztás	A felhívás célja a helyi és/vagy térségi szintű önálló vagy szálláshelyhez kötődő turisztikai szolgáltatások, attrakciók fejlesztésének támogatása, meglévő szálláshelyek felszereltségének fejlesztése, amelyek hozzájárulnak az Őrség Határok Nélkül helyi akciócsoporthoz tartozó térség turisztikai versenyképességének megőrzéséhez, növeléséhez, minőségi szálláshelyek kialakításához, a helyi gazdaság élénkítéséhez és a foglalkoztatás növeléséhez. A felhívás azon fejlesztési igényekre kíván reagálni melyek elsősorban a helyben illetve a térségben tartózkodási időt hosszabbító lehetőséget jelentenek, ezáltal – közvetett módon – helyi, térségi foglalkoztatás bővítési potenciált hordoznak magukban.
4) Támogatható tevékenységek	Építés Felújítás Eszközbeszerzések Marketing tevékenységek
5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none">• Új szálláshely építése, kialakítása, meglévő szálláshely felújítása, karbantartási munkálati (építés)• Személygépjármű beszerzése• Élő állat vásárlása• Használt árucikkek beszerzése• Támogatási jogosultságok vásárlása• Informatikai, számítástechnikai, szórakoztató elektronikai és telekommunikációs eszközök (pl. telefon, televízió, dvd lejátszó stb.) beszerzése
6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A felhívás a KAP ST II. intézkedéshez kapcsolódik, azonban a vidékfejlesztést szolgáló intézkedések (Megújuló vidék) célkitűzéseivel. A felhívás egyedi, kiegészítő jelleg nem releváns a KAP ST és más OP intézkedéseivel kapcsolódóan. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatási okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó

	fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
7) A jogosultak köre	<ul style="list-style-type: none"> • Természetes személyek • Jogi személyiségű nonprofit szervezetek • Jogi személyiségű vállalkozások (mikro-, kis-,) • Egyéni vállalkozók
8) Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Projektterv minősége • Ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság • Térségi szempont
9) Tervezett forrás	<p>a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 70 millió Ft</p> <p>b) a támogatás intenzitása: 65%</p> <p>c) a projektméret korlátai: 1 millió Ft - 5 millió Ft</p> <p>d) támogatás módja: hagyományos költségelszámolás</p>
10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:	2024. II. - 2025 II. félév
11) A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam	18 hónap
12) Kimeneti indikátor	<ul style="list-style-type: none"> • Beszerzett eszközök száma: 5 db

II. Intézkedés megnevezése: HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS

2) Specifikus cél	<ul style="list-style-type: none"> • Vidéki térségekben a mikro-, kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése • Helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése
3) Indoklás, alátámasztás	<p>A térség legjelentősebb foglalkoztatói a térségi központokban, városokban - Őriszentpéter, Szentgotthárd - találhatóak. Az ágazatokat nézve a térség vállalkozóinak kb. 30-35%-a foglalkozik mezőgazdasággal, a fennmaradó része szolgáltatásokat nyújt. A vállalkozások döntő többsége mikrovállalkozás, és kisvállalkozás, akik az önfoglalkoztatás által és néhány fős dolgozói állományukkal jelentős szerepet vállalnak a térségben foglalkoztatóként. Az elmúlt években a helyi termék előállítás (beleértve a kézműves termékeket is) előtérbe került, amely a helyi gazdaság fejlesztés terén a térség egyik fő – gazdaságfejlesztési szempontból húzóerejének – idegenforgalmi attrakciójának is számít. Számuk évről-évre folyamatosan növekszik. Ezeknek a vállalkozásoknak a jelentős része a mindennapi megélhetést tudja biztosítani</p>

	<p>a tulajdonos és esetleg alkalmazottjai részére, de jellemzően nem rendelkezik megtakarítással, nem tud annyi hasznot termelni, amellyel a piaci igényeknek megfelelő, hosszú távú fennmaradását biztosító fejlesztéseket meg tudná valósítani és ezáltal versenyképes maradni. A helyi termelők jelentős része a térségben fellelhető több éve működő és töretlen népszerűségnek örvendő helyi termelői piacokon (Őriszentpéter, Szalafő, Szentgotthárd) is rendszeresen megjelennek árusítóként.</p> <p>A felhívás célja egyrészt a helyi termékek előállításának, értékesítési feltételeinek kialakítása és/vagy fejlesztése, másrészt működő mikro- és kisvállalkozások fejlesztéseinek támogatása, új vállalkozások indítása.</p>
4) Támogatható tevékenységek	Eszközbeszerzések, marketing tevékenységek
5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> • Építési tevékenységek • Személygépjármű beszerzése • Élő állat vásárlása • Használt árucikkek beszerzése • Támogatási jogosultságok vásárlása • Telekommunikációs eszközök (pl. telefon, iPad) beszerzése •
6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>A felhívás a KAP ST II. intézkedéshez kapcsolódik, azonban a vidékfejlesztést szolgáló intézkedések (Megújuló vidék) célkitűzéseivel. A felhívás egyedi, kiegészítő jelleg nem releváns a KAP ST és más OP intézkedéseivel kapcsolódóan. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatási okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.</p>
7) A jogosultak köre	<ul style="list-style-type: none"> • Természetes személyek • Jogi személyiségű vállalkozások (mikrovállalkozás, kisvállalkozás) • Egyéni vállalkozó • Őstermelő
8) Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Projektterv minősége • Térségi szempont • Ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság
9) Tervezett forrás	<p>a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 90 millió Ft</p> <p>b) a támogatás intenzitása: 65%</p> <p>c) a projektméret korlátai: 1 millió Ft - 8 millió Ft</p> <p>d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás</p>

10)A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:	2024.II. félév – 2025. II. félév
11) A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam	18 hónap
Kimeneti indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma: 8 db • Új munkahelyek száma: 2 fő • Beszerzett eszközök száma: 5 db

III. Intézkedés megnevezése: KÖZÖSSÉGI CÉLÚ FEJLESZTÉSEK

2) Specifikus cél	Közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése, a fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése
3)Indoklás, alátámasztás	Az Őrség Határok Nélkül helyi akciócsoporthoz tartozó településekre jellemző az aprófalvas településszerkezet (szeres, szórványtelepülés formák), amelyek a közös turizmusnak is fontos alapját képezik. A kistelepülések alpinfrastruktúra tekintetében megosztottak, egy részük teljes alpinfrastruktúrával ellátott, azonban megfigyelhetőek sok esetben hiányosságok is. Erőteljes az elvándorlás és a népesség előregedése. Fontos ezért olyan kezdeményezések támogatása amelyek elsősorban helyi (települési) jelentőségűek, hozzájárulnak a településképet javító, valamint egyéb közösségi célú fejlesztésekhez ezáltal növelik a vidéki élet vonzerejét.
4)Támogatható tevékenységek	Építés Felújítás, Eszközbeszerezés
5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása	<ul style="list-style-type: none"> • Személygépjármű beszerzése • Élő állat vásárlása • Használt árucikkek beszerzése • Támogatási jogosultságok vásárlása • Telekommunikációs eszközök (pl. telefon, iPad) beszerzése •
6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A felhívás a KAP ST II. intézkedéshez kapcsolódik, azonban belül a vidékfejlesztést szolgáló intézkedések (Megújuló vidék) célkitűzéseire. A felhívás egyedi, kiegészítő jelleg nem releváns a KAP ST és más OP intézkedéseire kapcsolódóan. Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatási okirattal rendelkeznek – az államháztartás alrendszeréből vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán – a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
7) A jogosultak köre	<ul style="list-style-type: none"> • Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodók (helyi önkormányzatok)

	<ul style="list-style-type: none"> Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, egyesületek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)
8) Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> Projektterv minősége Ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság Térségi szempont
9) Tervezett forrás	<p>a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás : 97.201.603 Ft</p> <p>b) a támogatás intenzitása: Nem jövedelemtermelő beruházási elemek esetén 90%, egyéb esetben 65%</p> <p>c) a projektméret korlátai: 500 e Ft - 12 millió Ft</p> <p>d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás</p>
10) A felhívás meghirdetésének tervezett időpontja	2024.II- 2025. félév
11) A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam	18 hónap
12) Kimeneti indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma: 10 db Fejlesztéssel érintett szervezetek száma: 5 db

9.2. Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

A Nyugat-Dunántúli helyi akciócsoportok együttműködése (korábbi HACS Akadémia projekt folytatása)

A 2014-2020-as fejlesztés időszakban megkezdett és sikeresen megvalósított nyugat-dunántúli helyi akciócsoportok közös együttműködése amely a HACS munkatársak szakmai felkészültségének segítségét, csapatépítést, közös együttműködések, jó gyakorlatok megismerését - LEADER Napok szervezése - tűzte célul a LEADER eredmények népszerűsítése mellett (közös megjelenés kiadvány keretében, regionális kisfilm – 40 perces – készítése a 2014-2020-as regionális LEADER projektek eredményeiről, amelyben minden helyi akciócsoport megjelent. A 2014-2020-as fejlesztési időszakban az Őrség Határok Nélkül Egyesület konzorciumvezetőként vett részt a közös projekt megvalósításában. Az új együttműködési projekt célja a 2014-2020-as fejlesztési időszakban megvalósított Nyugat-Dunántúli HACS Akadémia projekt folytatása, amely képzésekkel, műhelymunkákkal, szakmai tanulmányutakkal hozzájárul a hasznos tudás megszerzéséhez, a humán kapacitások ellensúlyozására és egy-egy tevékenységhez kapcsolódóan regionális szintű jó gyakorlatok, feladatok megosztásához.

Partnerek: nyugat-dunántúli helyi akciócsoportok

Tervezett tevékenységek:

- közös rendezvények (LEADER Napok)
- közös többnapos szakmai továbbképzések (fórumok)

- közös tanulmányutak jó gyakorlatok megismerésére
- disszeminációs tevékenységek

Tervezett költség: 15-20 M Ft

Aktív- és ökoturisztikai együttműködések

Cél az aktív turisztikai termékfejlesztés, közös gondolkodás, csomagajánlatok kialakítása más helyi akciócsoportok, turisztikai szervezetek együttműködésével. Az őrési, vendvidéki, rábavidéki táj az ország egyik legszebb régiója, idegenforgalmi szempontból az egyik leglátogatottabb térsége, amely számos turisztikai attrakciót, programlehetőséget (túravezetés, kerékpáros kirándulás, vízi turizmus) kínál a térségben látogatók számára. Az együttműködés célja a térségek között korábban már elindult élménytúra tevékenységek folytatása (pl. Bringás Vándor Program, Rába folyó turizmusának fejlesztése), térségek közötti és nemzetközi szintű hálózatosodásának megteremtése. A Bringás Vándor Program 2017-ben indult el a Vándortábor Program keretén belül 2023-ban a Miniszterelnökség aktív Magyarországért felelős államtitkárság támogatásával vízi, erdei, zarándok és kerékpáros vándortáborokban vehetnek részt a diákok. A program célja a sport és a természetjárás, valamint az azon keresztül megvalósuló egészség- és környezettudatos életmód támogatása a felső tagozatos és középiskolás fiatalok körében, továbbá az ismeretátadáshoz szükséges, elkötelezett pedagógiai munka képzésekkel történő megalapozása és elismerése. A résztvevők megismerhetik Magyarország természeti értékeit, kulturális örökségét is. A Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség (MAKETUSZ) célja a hazai tájakon történő kerékpározás népszerűsítése, ezért 2023-ban 13 térségbe várjuk a diákokat a nyári szünidő alatt. A diákok előre megtervezett és biztonságos útvonalakon kerékpározhatnak (az egyik útvonalon vízitúrázhatnak is) saját pedagógusaik kíséretében. A csoportok egy hét alatt – nehézségi szinttől függően - 150-250 kilométert tesznek meg, és egy-két naponta váltanak táborhelyet. Útközben lehetőség van látnivalók megtekintésére, programok igénybevételére, fürdésre, pihenésre.

A Rába folyó mentén LEADER program keretében megvalósult, egy, a térség szempontjából jelentős vízi turizmus fejlesztés, amelynek keretében egy új turisztikai attrakcióval gazdagodott a térség. A RÁBARÁTOROK néven 2021-ben víziturisztikai szabadidős sportegyesület alakult helyi és térségi tagokkal, akik vízitúra-vezető képesítéssel rendelkeznek és a Magyar Kajak Kenu Szövetség vízi-vándortáborainak köszönhetően a Rába folyó vadvízi evezésre irányuló vízi turizmusa is fellendült. Csörötnék önkormányzata pár évvel ezelőtt elkötelezte magát a víziturizmus irányába, amelynek keretében uniós forrásból 8 db 3 személyes RTM kenukat, azok szállítására alkalmas trailert vásárolt. Nyertes LEADER program keretében időjárásálló és az időjárási viszonyoknak megfelelő kenu tároló épülhetett, valamint 6 személyes gumi raft-csónak beszerzésére is sor került, amellyel a kisgyermekeket is biztonságosabban lehet túráztatni a Rába folyón. Az együttműködés keretében új csomagajánlatok is megjelenhetnek a Bringás Vándor Program és a Rába folyó vadvízi evezések programjainak összehangolásával térségek között és nemzetközi, határon átnyúló programajánlatok létrehozásával.

Tervezett tevékenységek:

- eszközbeszerzések
- szakmai rendezvények
- marketing tevékenységek
- hálózati koordináció
- útvonalfejlesztések

Tervezett költség: 15-20 M Ft

b) Egyéb együttműködések megvalósítása

Jelen tervezési időszakban nem releváns.

9.3. Kommunikációs terv

Az Őrség Határok Nélkül akciócsoport LEADER pályázati célcsoportját a szentgotthárdi és őriszentpéteri térségben működő önkormányzatok, egyéni vállalkozók, helyi termelők, turisztikai szolgáltatók, magánszemélyek, non-profit szervezetek alkotják egyesületi tagságtól függetlenül.

Az Őrség Határok Nélkül Egyesületről, tevékenységéről, feladatairól, működését szabályozó dokumentumaihoz elektronikus úton az Egyesület honlapján van lehetőség hozzáférni az adott menüpontok alatt. A honlap részletesen tartalmazza az Egyesület felépítésére, tagságára, működésére vonatkozó dokumentumokat, szabályzatokat. Külön „Pályázatok, információk” menüpont alatt érhetőek el az aktuális és a korábbi HACS által meghirdetett pályázati lehetőségek. Az Egyesület dokumentumaihoz személyesen az Egyesület munkaszervezeti irodájában tekinthetnek be az egyesületi tagok előzetes egyeztetést követően.

Az érintett célcsoportok számára visszacsatolási lehetőségként a HACS által megadott kontakt elérhetőségeken van lehetőség elektronikusan vagy személyesen fórumokon, ügyfélfogadás, fogadóórák keretében.

A kommunikációs feladatok ellátásáért az Egyesület elnöke felel, végrehajtását az Elnök irányításával az Egyesület Munkaszervezete látja el előre meghatározott ütemterv alapján.

Tervezett kommunikációs eszközök, tevékenységek típusai a nyilvánosság tájékoztatása érdekében a 2023-2027-es időszakban:

Kommunikációs eszköz	Leírása	Ütemezése	Tervezett költségvetés
Online levelezés	Az egyesület tagságával kapcsolatos leggyakoribb és legjellemzőbb elérhetőségi forma	igény szerint	nincs költsége
Éves közgyűlés	Éves közgyűlések alkalmával minden alkalommal beszámolunk a LEADER program előrehaladásáról	évente 1 alkalom	50 e Ft
Fórumok	A felhívások megjelenésekor igény szerint, de legalább egy alkalommal tartunk fórumot. Továbbá a megvalósítási szakaszban szintén fórumok tartásával segítjük a nyertes projektgazdákat a megvalósítás és az elszámolás kapcsán.	felhívásokhoz kapcsolódóan	20-30 e Ft
Honlap	a , a honlapon megtalálhatóak az egyesület alapidokumentumai, pályázati lehetőségek és ahhoz kapcsolódó segédanyagok amelyek a megvalósítást és az elszámolást könnyítik meg. A honlap folyamatosan frissítésre kerül.	folyamatos	éves tárhely díj (kb. 50 e)
Facebook	https://www.facebook.com/profile.php?id=100081357866896 a szélesebb körű és gyorsabb tájékoztatás érdekében kiegészítésként Facebook oldal működtetése, amely párhuzamosan tartalmazza a honlapon elérhető aktuális információkat, tájékoztatókat.	folyamatos	nincs költsége
Ügyfélfogadás és személyes konzultáció	A fórumok mellett kiemelten fontos a pályázóra szabott egyéni tanácsadás, mivel sok esetben egy-egy fórumon a pályázó nem szívesen mondja el ötleteit, ezért személyes találkozás alkalmával kerülnek átbeszélésre az általa megfogalmazott projekttervek.	folyamatos, ügyfélfogadási időben	nincs költsége

Marketing anyagok (szórólap, kiadvány)	Az online megjelenés mellett hatásos lehet szórólapok segítségével is tájékoztatni a nyilvánosságot. A szórólap lehet nyomtatott, de akár online PDF formátumban is elérhető.	programozási időszak alatt	500 e Ft
---	---	----------------------------	----------

9.4. Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

1.) Közlekedésbiztonsági szemléletformáló akciók

Térségi szintű közlekedésbiztonsági projektek megvalósítása és egy sebességlassító program megvalósítása táblakampánnyal illetve a térségi iskolák bevonásával rajzpályázat keretében. Az Őrségbe látogatók számára szinte megáll az idő, a „nyugalom szigete”, nemzeti parki védett terület, rengeteg gyalogos, biciklis kirándulócsoport látogatja a térséget akik gyönyörködnek az Őrségi táj szépségeiben, élővilágában akár az utak mentén megállva is. Országosan viszonylag gyér az autós forgalom a térségben, azonban az idegenforgalmi főszezonban ez megsokszorozódik, szeretnénk az Őrségi lelassult élményt, érzést a térségbe látogatók, a térségen csak áthaladók számára is „átragasztani” egyrészt a közlekedési és a gyakori vadbalesetek megelőzése másrészt az Őrségi táj természeti, épített örökség, kulturális értékeinek érvényre juttatása, megismerése érdekében. Szlogen: „Őrség, a lassulás élménye” és „Lassíts értük is”

Tervezett tevékenységek: eszközbeszerzések, szakmai rendezvények, marketing tevékenységek

Tervezett költség: 8 M Ft

2.) Közös marketingeszközök az Őrségi Termelői Piacon

Őriszentpéteren, a sportpálya melletti parkos területen található Őrségi Termelői Piac 2012-ben történő indulása óta sikertörténetnek számít. Az állandó helyi termelők száma 2023-ra elérte a 40-et, látogatottsága pedig egyre nő, elsősorban a turisták körében. A helyiek és a turisták által egyaránt előszeretettel látogatott helyszínen egyre több helyi termelő jelent meg árusítónak, tovább gerjesztve a fellépő keresletet. Az árukínálat bőséges és rendkívül széleskörű, a kerti zöldségektől a házi szörpökön, ivóleveken, lekvárokon keresztül egészen a húsig. A piac szombatnként tart nyitva, a nyári hónapokban pedig szerdán is. Az egyre nagyobb kereslet és látogatottság miatt szükséges a piac infrastrukturális fejlesztése, időjárás állóvá tétele, amely INTERREG forrásból kerül megvalósításra. A létszám növekedésével fontossá vált, hogy az infrastruktúra is fejlődjön, hiszen a helyi gazdaság működtetése számos család esetében kulcsfontosságú. A piac működésével egy új turisztikai termék is megjelent, mely nem is igényelt komolyabb befektetést. A tervezett infrastrukturális beruházások javítják az infrastrukturális feltételeket és több terület áll majd rendelkezésre a szolgáltatók számára. Mindezek hozzájárulnak a helyi gazdaság fejlődéséhez, az életszínvonal emelkedéséhez és a helyi életminőség javításához. Ez az irány azon mezőgazdasági és turisztikai adottságoknak a hatékony kiaknázását jelenti, amely stratégiai célként a helyi gazdaság erősítését, a térség népesség megtartó erejének a fokozását és a helyi életminőség javítását egyszerre szolgálja. Az infrastrukturális beruházások mellett kiemelten fontos egy egységes arculat megteremtése, amelyet a piacon árusító helyi termelők számára biztosítanak egységes marketingeszközök keretében (pl. „Őrségi Termelői Piac” felirattal, emblémával ellátott papírtáska, csomagolóanyag, toll, kulcstartó, névjegykártya stb.) illetve Őrségi Termelői Piac honlap létrehozása.

Tervezett tevékenységek: marketing eszközök beszerzése

Tervezett költség: 2 M Ft

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciós intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciós intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;

- azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
- azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
- az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
 - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástransferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.

- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1. Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A monitoring tevékenység során a tevékenységben résztvevők többek között elemzik és értékelik a megvalósítás előrehaladását, az erőforrás felhasználás mértékét, a tevékenységek tervek szerinti megvalósítását, a tervezett indikátorok létrejöttét és eredmények elérését, valamint a kívánt társadalmi-gazdasági hatások elérését is. A monitoring rendszer kialakítása a Helyi Fejlesztési Stratégia egészére kell, hogy vonatkozzon a tervezéstől a program zárásáig. Ez alapján a monitoring vizsgálati időszakok az alábbiak: tervezés, végrehajtás, felülvizsgálati szakaszok (attól függően, hogy hány felülvizsgálatot hajt végre a HACCS), program zárás.

A monitoringnak a végrehajtás, felülvizsgálati és a program zárási szakaszokban az alábbi fókuszterületekre kell kiterjednie:

- célok monitoringja
- intézkedések monitoringja
- támogatásban részesített projektek monitoringja

Tevékenység	Tevékenység leírása	Eszköz	Megvalósítás ideje
Belső monitoring – önértékelés	A HFS indikátorainak megvalósulása, forrás-felhasználás, animációs tevékenység	előrehaladási jelentés készítése	helyi felhívás előkészítése
Projektek értékelése (célok, intézkedés, projektek)	A HFS végrehajtása során támogatott projektek illeszkedésének vizsgálata a HFS cél, intézkedés vonatkozásában, megvalósított projektek nyomonkövetése	Projektterv	Támogatási kérelem benyújtásakor
Monitoring, indikátorok vizsgálata, ellenőrzése	Vállalt indikátorok ellenőrzése	monitoring fenntartási jelentések, projektek helyszíni szemléje, személyes interjú, statisztikai jelentés készítése a rendelkezésre bocsájtott információk alapján	HFS végrehajtási időszakban legalább egyszer, illetve program zárásakor

10.2. Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban résztvevő személyek száma	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben résztvevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben résztvevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
Kiépített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdőszetből, valamint egyéb megújuló	kilowatt							

	forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)		-	-	-	-	-	-	-
	Napelemes fejlesztések		-	-	-	-	-	-	-
	Biomassza		-	-	-	-	-	-	-
	Egyéb		-	-	-	-	-	-	-
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munkanem)	teljes munkaidős egyenérték	-	-	1	2	-	-	-
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassza alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-	fő	-	-	-	-	-	-	-

lakosság száma	támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya								
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	-	-	-	-	-	-	-
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	-	-	5	10	-	-	-
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	-	-	5	8	-	-	-
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	-	-	5	10	-	-	-
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	-	-	3	5	-	-	-
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	-	-	-	-	-	-	-

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Turisztikai célú fejlesztések	-	40	30	-	-	70	26
2.	Helyi gazdaságfejlesztés	-	45	45	-	-	90	33
3.	Közösségi célú fejlesztések	-	60	37	-	-	97	37
4.	HACS saját projektek			10			10	4
	Összesen	-	145	124	-	-	267	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	-	19,5	19,5	19,5	19,5	78
Animációs költségek	-	0,25	0,25	0,25	0,25	1
Egyéb tervezett bevételek	-	2	2	2	2	8
Összesen	-	21,75	21,75	21,75	21,75	87

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület 2008. június 16-án alakult és kezdte meg a működését Zala és Vas megyében, mint illetékes Leader helyi akciócsoport címbirtokos szervezet 49 települést magába foglaló területi hatállyal. Az akciócsoport jogi formája egyesület.

A 2007-2013-as vidékfejlesztési program végrehajtása során a HACS működési területéhez 13 szentgotthárdi kistérségi, 7 db őriszentpéteri kistérségi, és 29 lenti kistérségi település tartozott.

A 2014-2020 közötti programozási időszakra vonatkozó felkészülést előirányzó 5/2014. (II.6.) Irányító Hatósági közlemény a HACS-ok szerveződése során a következő fejlesztési időszakban kiemelkedő jelentőségű feltételként határozta meg a HACS-ok megyehatárhoz való igazodását. Az Őrség Határok Nélkül Egyesület ezért a 2014-2020-as program végrehajtására vonatkozóan új területi hatállyal, az őriszentpéteri kistérség 18, a teljes szentgotthárdi kistérség 15 település rendelkezett.

Az Egyesület fő tevékenységi köre, cél szerinti tevékenysége az alapszabálya szerint:

- terület-, térség és vidékfejlesztés,
- tudományos tevékenység, kutatás,
- nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, egészséges életmód és szabadidő feltételeinek megteremtése
- kulturális tevékenység,
- környezetvédelem, természetvédelem,
- egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség előmozdítása

A vidékfejlesztési program végrehajtása kapcsán a HACS feladata:

- a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése,
- a pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával
- a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének mérlegelése, pályázait felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását
- támogatási kérelmek befogadása és értékelése
- pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a Közreműködő Ügynökséghez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából
- a közösségvezérelt Helyi Fejlesztési Stratégia és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja és a stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek végrehajtása
- a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához

Az Egyesület az ügyviteli és adminisztratív feladatok ellátására Munkaszervezetet működtet, amely az Egyesület tevékenységét segítő iroda. A Munkaszervezet ellátja az egyesület közgyűlési és elnökségi döntéseinek előkészítésével, végrehajtásával, továbbá a végrehajtás megszervezésével és ellenőrzésével járó feladatokat.

A HACS összetétele, szervezeti felépítése, feladatok, felelősségi körök bemutatása

Az egyesület tagsága jelenleg 78 tag, amelyben az önkormányzati szféra 42%-ban, a civil és üzleti szféra 58 %-ban képviselteti magát.

Az Egyesületnek tagja lehet minden olyan természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki nyilatkozik belépési szándékáról, egyetért az Egyesület céljaival és az Alapszabály alapján az Egyesület tagjai terhelő kötelezettségének teljesítését vállalja. A belépési kérelem elfogadásáról a Közgyűlés határoz.

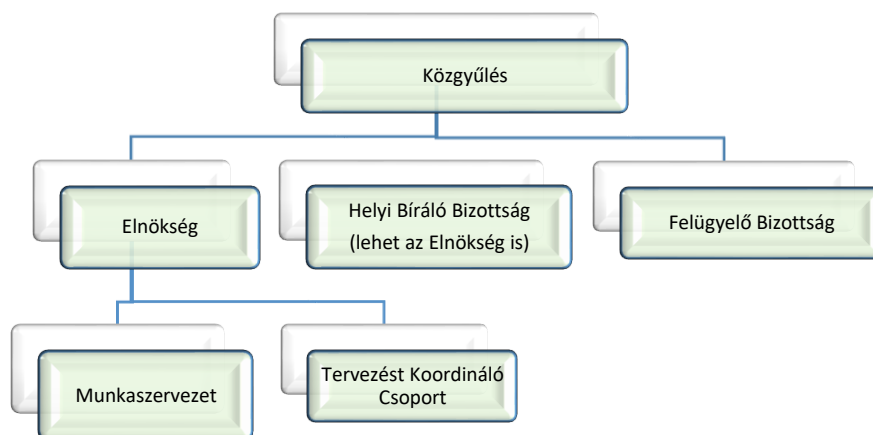
A HACS tag jogai:

- Az Egyesület tagja választhat és az Egyesület 18. életévét betöltött tagja az Egyesület bármely tisztségére megválasztható, amennyiben nem esik a jogszabályban megfogalmazott korlátozások hatálya alá. A nem természetes személy tagok törvényes képviselőik útján választhatók vezető tisztségviselőkké. Az Egyesület tagja egyidejűleg csak egy vezető szerv tagja lehet.
- Személyesen – nem természetes személy tag esetében képviselője útján - részt vehet az Egyesület
- Közgyűlésének munkájában, egyéb ülésein, rendezvényein. Felszólalhat, szavazati jogával élhet.
- Javaslatokat, indítványokat tehet, kezdeményezhet.
- Igénybe veheti az Egyesület szolgáltatásait, élhet a tagságot megillető kedvezményekkel:
- alanyi jogon látogathatja az Egyesület rendezvényeit;
- alanyi jogon jogosult az Egyesület fenntartásában működő intézmény szolgáltatásainak kedvezményes igénybevételére;
- a közgyűlés döntése alapján az Egyesület céljait szolgáló továbbképzésen részt vehet

A HACS (egyesület) szervei:

- Közgyűlés
- Elnökség
- Felügyelő Bizottság
- Munkaszervezet
- eseti jelleggel Helyi Bíráló Bizottság, Tervezést Koordináló Csoport

Szervezeti ábra:

Az Egyesület (HACS) legfőbb szerve a Közyűlés.

- A Közyűlés a tagok összessége, mely az Egyesületet érintő minden olyan kérdésben dönthet, melyre hatásköre van.
- Az Közyűlés az Egyesület tagjaiból áll, a tagságot a civil, köz- és üzleti szféra képviselői alkotják.

Elnökség

Az Egyesület irányítását 9 főből álló elnökség és 3 fős felügyelő bizottság látja el, a mindennapi feladatellátás biztosításához az Egyesület 2 fős Munkaszervezetet működtet.

Az Elnökség az Egyesület Közyűlése által megválasztott döntéshozó szerv

Az Elnökség az Egyesület Közyűlése által megválasztott döntéshozó szerv.

Elnökség tagjai:

Ssz.	Név	Képviselt szervezet	Elnökségben betöltött pozíció	Szakterületek	Kedvezményett járáshoz tartozó szervezet
1.	Őr Zoltán	Őriszentpéter Város Önkormányzata	elnök	Településvezetés, közigazgatás, város- és településfejlesztés, turizmusfejlesztés, jog	igen, hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó önkormányzat vezetője
2.	Kocsis Zsolt	Csörötnek Község Önkormányzata	alelnök	Közigazgatás, településfejlesztés, térségfejlesztés	nem, hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó önkormányzat vezetője
3.	Kráncz Ferenc	Hegyhátszentjakab Község Önkormányzata	elnökségi tag	Közigazgatás, településfejlesztés és vezetés	igen, hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó

					önkormányzat vezetője
4.	Mezeiné Kiss Katalin	Csörötneki Kulturális és Ifjúsági Egyesület	elnökségi tag	közigazgatás, oktatás, közösségfejlesztés	nem
5.	Ifj. Albert Attila	Albert Kerámia Bt.	elnökségi tag	Vállalkozásfejlesztés, turizmusfejlesztés, épített örökség megőrzése, településfejlesztés	igen
6.	Huszár Gábor	Szentgotthárd Város Önkormányzata	alelnök	Közigazgatás, város- és településfejlesztés	nem
7.	Pfeiffer Tamás	Őrállók Alapítvány	elnökségi tag	Civil szféra, településfejlesztés, közösségfejlesztés	nem
8.	Hrabovszky-Orth Katinka	Pannon Kapu Kulturális Egyesület	elnökségi tag (1988-ban született) (41. életévét be nem töltött személy)	Civil szféra, településfejlesztés, közösségfejlesztés	igen
9.	Hetényi Miklós	ÁFÉSZ	elnökségi tag	Vállalkozásfejlesztés, pénzügy	nem

Az Elnökség feladatai:

Az Elnökség hatáskörébe tartozik a Közgyűlés által hatáskörébe utalt feladatok ellátása, valamint a Közgyűlés összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök:

- képviselőt delegálhat egyéb szervezetekbe;
- Munkaszervezet vezetéséért felelős Munkaszervezet vezető kiválasztása;
- dönt két Közgyűlés közötti időszak között az Egyesület ügyeiben, kivéve azokat tárgyköröket, amelyeket az alapszabály, vagy jogszabály a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe vagy más személy, egység hatáskörébe utal,
- a beszámolók előkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;
- az éves költségvetés elkészítése és annak közgyűlés elé terjesztése;
- az egyesületi vagyon kezelése; a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;
- az egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak

bekövetkezte esetén az e törvényben előírt intézkedések megtétele;

- dönt az Elnök által felterjesztett 2023-2027 Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtás során felállított támogatási rangsor(ok) alapján a forrás(ok) allokációjáról;
- utasítja az Elnököt a 2023-2027 Helyi Fejlesztési Stratégia forrásallokációjának során feltárt eljárási hibák javítására

Felügyelő Bizottság

A Közgyűlés az Egyesület működésének és gazdálkodásának ellenőrzése céljából Felügyelő Bizottságot hoz létre. A Felügyelő Bizottság csak a Közgyűlésnek alárendelt testület.

A Felügyelő Bizottság háromtagú, az Elnököt és külön a két tagot a Közgyűlés választja, a jelenlévő tagság minősített többségével közvetlen választással, 5 évre. Felügyelő Bizottsági tagságot külső személy is betölthet.

Felügyelő Bizottság feladatai:

- az egyesület pénz- és vagyonkezelésének vizsgálata;
- a társadalmi szervezetek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok és egyéb kötelező előírások
- betartásának ellenőrzése;
- tagdíjak befizetésének ellenőrzése;
- az éves mérleg felülvizsgálata;
- a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előirányzott bevételek és kiadások
- teljesítésének évenkénti vizsgálata;
- a bizonylati fegyelem betartásának ellenőrzése;
- az egyesületi vagyon megóvása érdekében szükséges intézkedések megtételének ellenőrzése

Felügyelő Bizottság tagjai:

Ssz.	Név	Képviselet	Község	Betöltött pozíció
1.	Horváthné Boldizsár Borbála	Rábagyarmat Önkormányzata	Község	elnök
2.	Grózinger Csaba	Felsőjánosfa Önkormányzata	Község	felügyelő bizottsági tag
3.	Tamaskó Gábor Tamás	Ispánk Önkormányzata	Község	felügyelő bizottsági tag

Munkaszervezet

A Munkaszervezet feladata:

- az Egyesület mindennapos ügyviteli és adminisztratív feladatainak ellátása
- ellátja a Közgyűlés, Elnökség, Felügyelő Bizottság döntéseinek előkészítésével, végrehajtásával, továbbá a végrehajtás megszervezésével és ellenőrzésével járó feladatokat;
- közreműködik a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítésében
- a Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtásában közreműködők felkészítése, képzése, továbbképzése
- a Helyi Fejlesztési Stratégia és annak megvalósításához kötődő tájékoztatási és információs tevékenység ellátása
- Projektek generálása
- a Helyi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó projektek előkészítését támogató nyilvános szakmai konzultációk, fórumok szervezése
- Ügyfélszolgálati tevékenység
- Támogatási kérelmek befogadása, bizottsági ülésre való előkészítése
- A pályázatok kiválasztását és a támogatási összeg rögzítését követően a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a Közreműködő Ügynökséghez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából
- a közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja és a stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek végrehajtása

A Munkaszervezet tagjai:

Ssz.	Név	Beosztás
1.	Györkéné Bognár Barbara	Munkaszervezet vezető
2.	Tamaskóné Csótár Viktória	Pályázati ügyintéző
3.	Tolvaj Eszter	Pályázati ügyintéző (jelenleg szülési szabadságon)

Tervezést Koordináló Csoport

A Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítését – az előző fejlesztési időszakokhoz hasonlóan – a Tervezést Koordináló Csoport végezte. A HFS elkészítésért felelős csoport 7 tagból áll, amely tagok a térség 2 kistérségéből kerültek kiválasztásra, fő kiválasztási szempont volt a terület- és vidékfejlesztésben való jártasság, ezért a megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkező személyek kerültek kiválasztásra a feladatra szféráktól függetlenül.

A tervezői csoport készíti elő a tervezés folyamatát, tervezési menetrendet határozott meg. Megállapította az alkalmazandó kommunikációs és nyilvánossági eszközöket, eljárásokat. A tervezői csoport feladata volt a szükséges kutatások, a helyi szereplők által benyújtott projektötletek feldolgozása, rendszerezése. A beérkezett háttéranyagok feldolgozását követően javaslatot fogalmazott meg a HFS jövőképre, célkitűzéseire és intézkedéseire. A Tervezést Koordináló Csoport javaslatainak közgyűlés általi elfogadását követően a HFS kidolgozása és elkészítése.

Helyi Bíráló Bizottság

A Helyi Bíráló Bizottság (HBB) az Irányító Hatóság eljárásrendje szerint az Őrség Határok Nélkül LEADER Helyi Akciócsoport által a helyi döntéshozatal végrehajtása érdekében eseti jelleggel létrehozott és működtetett szerv, a LEADER HACS jogi személyiségű szervezetének választott testülete. A Helyi Bíráló Bizottság tagja kizárólag a LEADER HACS rendes tagja, vagy a rendes tag képviselőjére jogosult személy lehet.

A Helyi Bíráló Bizottság feladatait a 2014-2020-as Vidékfejlesztési Program végrehajtás során a közgyűlés felhatalmazása alapján az Őrség Határok Nélkül Helyi Akciócsoportnál 11 fős rendes és 2 fő póttagból álló bizottság látta el, amely a következő fejlesztési időszakban is követendő példa lehet. A Helyi Bíráló Bizottság felépítését, működését mindkét esetben az Irányító Hatóság által közzétett útmutató tartalmazta és szabályozta, külön Szervezeti és Működési Szabállyzattal rendelkezik.

A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása

Az Őrség Határok Nélkül Egyesületnek a helyi pályázattási modell alapját a LEADER alapelvei, a vonatkozó EU szabályozása, a Vidékfejlesztési Programban leírtak illetve az IH iránymutatásai adják.

A LEADER pályázattási alapelemei:

- A HACS a Tervezői Csoport közreműködésével véglegesíti a pályázati felhívásokat és elkészíti a kapcsolódó formanyomtatványokat, pontozási szempontrendszert alakít ki az IH iránymutatásai alapján;
- A pályázati felhívások közzétételét követően a HACS széles körű tájékoztató fórumokat szervez (legalább 2 alkalommal),
- A HACS személyes konzultációs lehetőséget biztosít a minél magasabb színvonalú projektek generálása érdekében,

A beérkezett támogatási kérelmeket a Közgyűlés által – IH iránymutatás alapján – felállított Helyi Bíráló Bizottság (HBB) fogja bírálni, amely lehet az Egyesület elnöksége is.

A Helyi Bíráló Bizottság működését a bizottság szervezeti és működési szabályzata tartalmazza és szabályozza. Döntéshozatal során a Helyi Bíráló Bizottság döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza meg, minden bizottsági tag egy szavazattal rendelkezik. Valamennyi bizottsági tag köteles büntetőjogi felelőssége tudatában összeférhetlenségével kapcsolatban a HBB tagok felé nyilatkozni, amennyiben az összeférhetlenség alább felsorolt esetei közül bármelyik fennáll, vagy egyéb, a pályázat elbírálást befolyásoló összeférhetlenségi tényező áll fenn.

Ebben az esetben az összeférhetlenséggel érintett HBB tag nem vehet részt az összeférhetlenséggel érintett projekt javaslat elbírálásában.

A pályázatok elbírálása szempontjából összeférhetlenség áll fenn azon HBB taggal kapcsolatban, aki

1. ha a HBB tag az ügyfél, az ügyfél képviselője vagy az ügyfélnek a Ptk-ban meghatározott hozzátartozója vagy
2. akinek a Ptk-ban meghatározott hozzátartozója az ügyféllel azonos gazdasági társaságban tagsággal rendelkezik;
3. a döntéssel érintett projektjavaslatot benyújtó szervezet tagja
4. az ügyféllel folyamatban levő peres eljárásban érintett.

A nyilatkozattétel elmulasztása esetén, amennyiben az összeférhetetlenséggel kapcsolatos információ jut a HBB, a LEADER HACS, tudomására a pályázattal kapcsolatban, az a pályázat további eljárásból való kizárását vonja maga után.

A Helyi Bíráló Bizottság feladata a HFS végrehajtása során:

- a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése
- a pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával
- a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához
- a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, a támogatás szükségességének mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele
- támogatási kérelmek befogadása és értékelése
- a pályázatok kiválasztása és a támogatási összeg rögzítése

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás bemutatása

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását az Egyesület által felállított Helyi Bíráló Bizottság és a munkaszervezet látja el.

A munkaszervezet irodájának elérhetősége:
 Őrség Határok Nélkül Egyesület Munkaszervezete
 9941 Óriszentpéter, Városszer 106.

A munkaszervezet 2 fő főállású dolgozóból egy munkaszervezet vezetőből és egy pályázati ügyintézőből áll. A munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony keretében látják el. A munkáltatói jogkört a munkaszervezet vezető gyakorolja, a munkaszervezet vezető feletti munkáltatói jogkört az Elnökség gyakorolja, az egyéb munkáltatói jogok gyakorlására az elnök jogosult. Szervezeti felépítése, feladatai, létszáma az egyesület tevékenységéhez igazodóan kerül kialakításra, amely a munkaszervezet szervezeti és működési szabályzatában kerül meghatározásra.

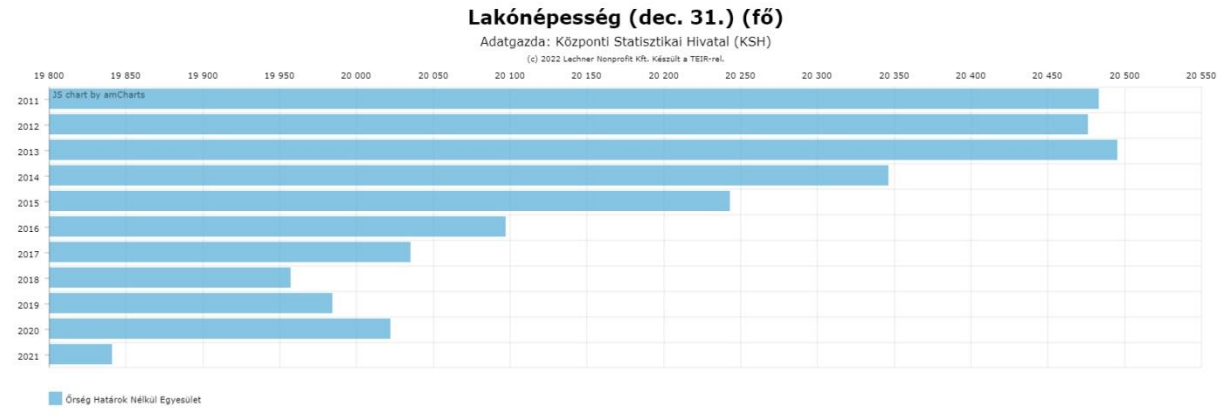
Név	Jelenlegi pozíció	Képzettség/tapasztalatok/Készségek
Györkéné Bognár Barbara	Munkaszervezet vezető	Képzettség: közgazdász, projekt tervezés, pályázatírás, projektmenedzsment, középfokú C típusú német nyelvvizsga Tapasztalat: pályázatírás (ROP, HEFOP, TÁMOP, KEOP, Phare CBC, Interreg) projektmenedzsment, stratégiai tervezés, közösségfejlesztés, nemzetközi együttműködések, közigazgatási-, turisztikai-, fejlesztések Készségek: szervezés, irányítás, kommunikáció, rugalmas munkavégzés és gondolkodás, jó problémamegoldó készség, önállóság, kreativitás, folyamatszemplélet, magabiztos fellépés
Tamaskóné Csótár Viktória	Pályázati ügyintéző	Képzettség: felsőfokú szakképesítés, környezetvédelmi szakirány

		<p>Tapasztalat: pályázatírás, projektmenedzsment, közösségfejlesztés, pénzügyi elszámolások</p> <p>Készségek: önállóság, rugalmas munkavégzés, jó problémamegoldó készség, kreativitás, csapatszellem, együttműködés</p>
Tolvaj Eszter	Pályázati ügyintéző (jelenleg szülési szabadságon)	<p>Képzettség: pénzügyi ügyintéző, pályázat írás, projekttervezés</p> <p>Tapasztalat: pályázatírás, projektmenedzsment, közösségfejlesztés, pénzügyi elszámolások,</p> <p>Készségek: önállóság, rugalmas munkavégzés, jó problémamegoldó készség, kreativitás, csapatszellem, együttműködés</p>

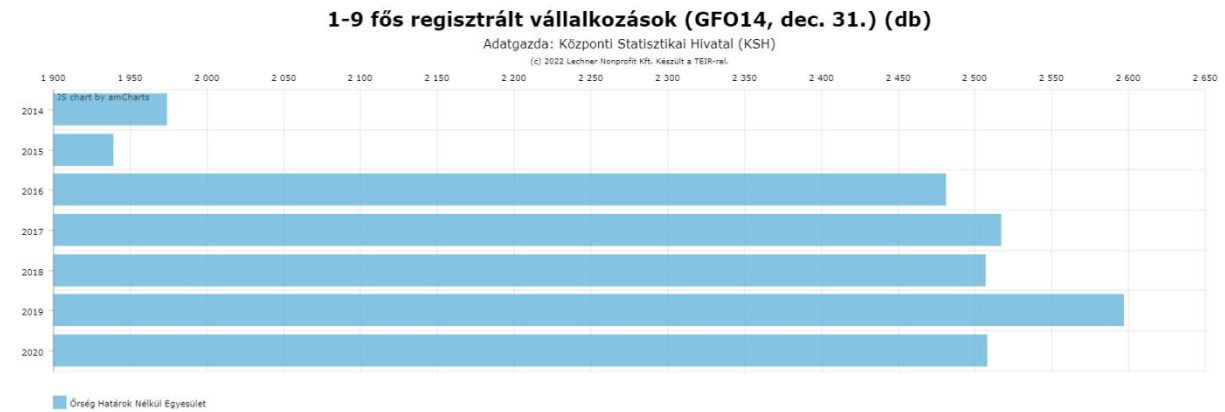
A működés fizikai feltételeinek bemutatása

Az Őrség Határok Nélkül Egyesület székhelye Őriszentpéteren található. Az iroda frekventált helyen található, Őriszentpéter központjában a Közös Önkormányzati Hivatal épületében, a HACS területi egységét nézve pedig középen helyezkedik el, legtávolabbi települései az Őriszentpéteri és a szentgotthárdi térségből kb. 25-25 km-re helyezkednek el. Az Őrség Határok Nélkül Egyesület az előző két fejlesztési időszakban is mint LEADER címbirtokos szervezet működött, amely során megfelelő háttér infrastruktúra beszerzését tudta megvalósítani.

3. sz. melléklet: Helyzetfeltáráshoz kapcsolódó diagrammok

2. ábra: Lakónépesség számának változása 2011-2021. (Forrás: TEIR)

2. ábra: 1-9 fő foglalkoztató vállalkozások számának változása 2014-2020. (Forrás: TEIR)

